

Osa zla: Tři nejhorší američtí presidenti a jiné eseje o amerických presidentech

Thomas J. DiLorenzo, Ralph Raico & další

Překlad: Hynek Řihák

Brno: Bawerk.eu 2026

OBSAH:

Slovo překladatele

Osa zla: Tři nejhorší američtí presidenti (Th. J. DiLorenzo)

Lincolnovo ekonomické dědictví (Th. J. DiLorenzo)

Lincolnovo překroucení Deklarace nezávislosti USA (D. Gordon)

Proč nebyla Americká občanská válka o otroctví (S. W. Mitchan)

President William McKinley: zkorumpovaný protekcionista (Th. J. DiLorenzo)

Dobytí Spojených států Španělskem (R. Raico)

Rooseveltův Nový úděl (Th. J. DiLorenzo)

F. D. Roosevelt: Člověk, vůdce, dědictví (R. Raico)

Proč znásilňovali, loupili a plenili: přiznaná nenávisť generála Shermana k nezávislosti (Th. J. DiLorenzo)

Slovo překladatele

Pokud se člověk u nás v Českých zemích někoho aspoň trochu znalejšího člověka zeptá na to, jací byli nejlepší presidenti Spojených států. Dostane nejspíše odpověď, že to byli Abraham Lincoln, Franklin D. Roosevelt a Woodrow Wilson. A taková odpověď není úplně mimo. Z našeho pohledu je jasné, že Woodrow Wilson poměrně dost přispěl ke vzniku Československa a Franklin D. Roosevelt k jeho obnově po druhé světové válce a k vítězství v této válce vůbec. Abraham Lincoln je u nás znám pak jako člověk, který měl lví podíl na zrušení otroctví ve Spojených státech. Ovšem my sice na tyto významné americké presidenty hledíme celkem oprávněně s respektem, ale vždy jen kvůli jedné unikátní události (Roosevelt je některými lidmi ještě oceňován kvůli tomu, že dokázal prý dostat USA z Velké hospodářské krise). Ovšem tito presidenti měli na kontě celou řadu jiných rozhodnutí a aktivit, které se českého a slovenského národa většinou nijak přímo nedotýkaly. Ostatně vládli po dobu několika let a Roosevelt dokonce celých 12 let. I tak je však pravdou, že i v samotných Spojených státech okupují presidenti Lincoln a Roosevelt přední místa žebříčků z pohledu mainstreamových historiků, politologů a jiných „expertů na presidenty“. Svého času se k nim družil i Wilson, který se však poslední dobou poněkud propadl, a to kvůli tomu, že byl v zásadě pro rasovou segregaci. Pokud se podíváme na to, jak tito - někdy až do nebes vychvalování presidenti - dobře chránili život, svobodu a vlastnictví, začne se jejich aura poněkud rozplývat. Abraham Lincoln například nevedl válku proti Jihu jen kvůli otroctví (koneckonců se sám oženil do otrokářské rodiny), ale kvůli řadě jiných záležitostí. Velmi důležitou roli v tom hrála možnost secese čili odejití státu z unie. Lincoln byl na svou dobu netypický i celkem dost brutálním vedením boje, a to jak s Jižany, tak i s neposlušnými Seveřany, kteří měli války s - pro ně neoblíbeným - Jihem po krk. Neměl ani problém s brutálními kampaněmi generála Shermana, které si nezadají se řáděním německé soldatesky z doby druhé světové války. O rozsáhlé korupci ani nemluvě. Rozhodně se nedá říci, že by byl poctivým Abe, jak se ho kdysi snažila prezentovat - dost možná nezáměrně - kniha spisovatele Antonína Zhoře. Následující texty z pera několika amerických autorů vás seznámí s trojicí nejhorších presidentů USA z bodu pohledu ochrany života, svobody a vlastnictví, a i některými dalšími. Jakkoliv lze pro Čechy a Moravany hodnotit výsledek první světové války

jako převážně pozitivní, koneckonců staré Rakousko-Uhersko se proměnilo během války v šílenou a docela směnou vojenskou diktaturu, která přivedla celou zemi hospodářsky zcela na mizinu, nelze nevidět, že Wilson byl zvolen Američany s tím, že se vstupu do první světové války vyhne. A rozhodně to nebyl žádný velký idealista a z pohledu mnoha obyvatel Střední Ameriky ani vlastně mírotvůrce. Ostatně nařídil invaze do Mexika, Nikaragui, na Haiti, do Dominikánské republiky, na Kubu a do Panamy.

Hospodářské politiky F. D. Roosevelta během Velké hospodářské krise nepřinesly výraznější zlepšení. Považme, jeho legendární Nový úděl vedl k tomu, že míra nezaměstnanosti byla v roce 1939 ještě těžko uvěřitelných 17,2 % (!), zatímco jeho nejrůznější politiky, které měly hospodářskou krizi řešit, byly v tu dobu v činnosti již řadu let. Došlo i k tzv. krizi po krizi (nebo také krizi v rámci krise) v letech 1936 až 1937. Roosevelt a jeho tým v podstatě nevěděli, co mají dělat a pro jejich snahy je příznačné velké tápání. To, že v zásadě nešlo vůbec o efektivní hospodářské politiky, je patrné také z toho, že se od doby Velké hospodářské krise nepoužívají. Což je poměrně jasná známka toho, že tyto politiky byly neúspěšné a neslouží jako žádné vzory. Naopak snaha o monopolizaci hospodářství připomínající korporativismus a rozbití mezinárodního obchodu pomocí vysokých cel (za to druhé mohla především administrativa presidenta H. Hoovera, ale Roosevelt s tím vcelku nic neudělal) vedly k prohloubení a prodloužení hospodářské krise. Vláda presidenta Roosevelta navíc celkem nepokrytě přihrávala velkému byznysu. No, na druhou stranu byla jeho administrativa prolezlá různými obhájci komunismus (Roosevelt sám tomuto hnutí ovšem nehověl).

Každopádně tato kniha má ambici doplnit standardní texty o americké historii a jejich presidentech a nabízí kritický pohled na americké presidenty, kteří se jinak těší v českých, moravských a slezských luzích a hájích (za určité pro nás přínosné aktivity) poměrně velké popularitě.

Brno 31. ledna 2026

Osa zla: Tři nejhorší američtí presidenti

[Autor: Thomas J. DiLorenzo. Vyšlo na Mises.org v roce 2024]

Organizace Sienna College Research Institute, American Political Science Association a C-SPAN všechny publikují pořadí amerických presidentů z pohledu mainstreamových historiků, politologů a jiných „expertů na presidenty.“ Abraham Lincoln (1809-1865) a Franklin D. Roosevelt (1882-1945) se obvykle střídají na prvním a druhém místě, ale příležitostně se objevuje jako druhý George Washington. V posledních několika letech se Donald Trump umístil jako poslední ze všech, zatímco Joe Biden se umístil na poctivém 13. nebo 14. místě, což ukazuje opět velkou levicovou zaujatost v akademické sféře. Po dlouhou dobu si užíval vysokého umístění Woodrow Wilson (1856-1924), pro příklad byl šestý v pořadí Sienna College Research Institute. V současnosti poklesl na 13. – 14. místo poté, co „experti na presidenty“ zjevně objevili, že obnovil segregaci v americké armádě.

Ve své knize „Recarving Rushmore: Ranking the Presidents on Peace, Prosperity and Liberty“ Ivan Eland řadí presidenty podle toho, jak dobře chránili život, svobodu a vlastnictví. Řadí na první místo Johna Tylera (1790-1862), jeffersonovského vicepresidenta z Virginie, který se stal presidentem, když president William Henry Harrison (1773-1841) náhle v roce 1841 zemřel. Přirozeně, Tyler je v pořadí hodnocení „expertů na presidenty“ blízko dna, stejně jako jiní presidenti přátelští svobodě Grover Cleveland (1837-1908) a Martin Van Buren (1782-1862). Většina Američanů dnes pravděpodobně nikdy neslyšela o Johnu Tylerovi. Ve skutečnosti byli Lincoln, Roosevelt a Wilson zdaleka nejhoršími americkými presidenty, protože sdíleli diktátorské sklony, korupci, bezpráví, napadali ústavní svobody, byli válečnými štváči a věznili odpůrce a politické oponenty, stejně jako byli pro socialismus, ekonomický fašismus a nesmyslný vládní intervencionismus.

LINCOLN

Lincoln zničil dobrovolnou americkou unii otců zakladatelů a nahradil ji unií drženou pohromadě válkou a masovým vybíjením jižanských civilistů (nejméně 50 000 podle historika Jamese McPhersona z Princetonské university), přivedl ji tak k něčemu, co připomíná více bývalý Sovětský svaz než původní americkou unii.

Unikátní americký systém federalismu byl zničen spolu s desátým dodatkem ústavy a právem státu na odstoupení od ní a právem na secesi a Američané se stali spíše služebníky než pány své vlastní vlády. Vládní „spravedlivá síla“ nepocházela od souhlasu ovládaných, jak je uvedeno v Deklaraci nezávislosti, ale z hlavní pušek. Přinejmenším takhle Lincoln uvažoval. Lincoln vedl válku s jižanskými civilisty po dlouhé čtyři roky, nařídil odstřelování a vypalování amerických měst až do základů a odměňoval velící generály své armády za rabování a znásilňování a vraždící žháře povyšoval a zahrnul slávou. Populace Jihu měla kolem 9 milionů na začátku války. Při poměřování zabitých se současnou americkou populací McPherson odhaduje, že 50 tisíc civilních obětí války by dnes odpovídalo 1,9 milionům civilistů zabitých americkou vládou za dobu čtyř let. A od Jamese McPhersona, Lincolnova uctíváče, je číslo padesát tisíc určitě podhodnoceno.

Při čtení knihy jako je „War Crimes against Southern Civilians“ od Waltera Briana Cisca, která je založena na americké vládní publikaci „The War of the Rebellion: Official Records of the Union and Confederate Armies“, se člověk může dozvědět, jak více než 22 tisíc dělostřeleckých granátů vybuchlo během půlročního odstřelování civilisty obydleného Charlestonu a nevybuchlé granáty byly pořád objevovány i po více jak sto letech. Potom je zde čtyřdenní odstřelování Atlanty Williamem Shermanem s více než pěti tisíci dělostřeleckými střelami, které explodovaly během jednoho dne, když ve městě zůstali jen ženy, děti a přestárlí muži. Tisíce přeživších zůstali na začátku zimy bez bydlení. Lincolnův oblíbený generál nazval mrtvoly žen a dětí ležících na ulicích, jako „krásný pohled“.

Lincolnova první inaugurační řeč by měla být známá jako jeho řeč „otroctví navěky“. Začal tím, že oznámil, že nemá v úmyslu rušit otroctví, že nikdy neměl takový záměr,

že to bylo jasně uvedeno v republikánské stranické platformě roku 1860, a že by bylo stejně neústavní tak učinit. Potom vyjádřil silnou podporu zákonu o uprchlých otrocích (Fugitive Slave Act) z roku 1850, který nutil Seveřany chytat uprchlé otroky (a který byl tvrdě vynucován federální vládou během jeho presidentování).

Téměř na konci své inaugurační řeči Lincoln vyhlásil podporu Corwinova dodatku k ústavě, který by zakázal pro vždy federální vládě zasahovat do jižanského otrokářství, a který již prošel republikány ovládanými Kongresem a Senátem. Prohlásil, že považuje otroctví za ústavní a nemá žádnou námitku proti tomu, aby bylo uvedeno „výslovně a neodvolatelně“ v textu ústavy. Dodatek byl pojmenován po ohijském kongresmanovi Thomasi Corwinovi, ale ve skutečnosti vyšel od samotného Lincoln. Použitím původních archivních materiálů Doris Kearns Godwinová ukázala ve své knize „Team of Rivals: The Political Genius of Abraham Lincoln“, že Lincoln měl před svou inaugurací instruovat senátora Williama Sewarda, aby dodatek prošel senátem, což on udělal. Ve své inaugurační řeči Lincoln lhal o tom, že nikdy tento dodatek vlastně neviděl. Byl to dodatek posvátně uchovávaný otroctví v ústavě, prosazený jeho vlastní stranou, které byl sám vůdcem, a který byl přijatý jeho domácím státem a o kterém tvrdil, že tento dodatek ignoroval. Dodatek byl přijat státy Illinois, Rhode Island, Ohio a „hraničními státy“ Kentucky a Maryland, které byly v daný čas obsazeny unionistickou armádou a pod její kontrolou.

Ve stejné řeči použil Lincoln slovo „invaze“ a „krveprolití“ jako sliby toho, co by mohlo nastat, pokud jakýkoliv stát odmítne vybírat federální cla na dovoz, která byly o dva dny dříve více než zdvojnásobeny. Ve stejný čas více než 90 % federálních daňových příjmů pocházelo z vybírání cel. Státy konfederace neměly v úmyslu posílat daňové výnosy do Washingtonu (DC) o nic více než je posílat do Londýna anebo Paříže. Lincoln následoval tyto své hrozby a provedl invazi do své vlastní země kvůli výběru daní.

Po více než sto let se říkalo, že byl počet mrtvých obětí Americké občanské války 620 tisíc, ale novější forensní výzkum toto číslo revidoval na 850 tisíc s více než dvojnásobkem tohoto čísla pro zraněné. V poměrech dnešní populace je to téměř

devět milionů mrtvých za méně než čtyři roky, to vše kvůli výběru daní, včetně samotného Lincolna. V dubnu 1861 Lincoln nelegálně suspendoval psané právo podezřelých na legitimní zacházení a nařídil vojsku zatknout a uvěznit desítky tisíc severanských civilistů bez řádného soudního procesu pouze proto, že kritisovali jeho činy a jeho válečnou politiku. Zrada je definována v článku 3, oddílu 3 ústavy jako „pouze... uvalení války na Spojené státy“ nebo „poskytnutí pomoci a podpory jejich nepřátelům“. Slovo „jejich“ je zde velmi důležité, jelikož odkazuje na Spojené státy v plurálu, což znamená jednotlivé, „svobodné a nezávislé státy“, jak jsou nazývány v Deklaraci nezávislosti. Lincoln uvalil válku na jižanské státy a byl tak vinen zradou spolu s celým vyšším velením unionistické armády. Vzal na sebe diktátorským způsobem to, že právně redefinoval zradu tak, aby znamenala jakoukoliv jeho kritiku.

Nastaly velké protesty proti vši této tyranii a mrtvým, tak Lincoln uzavřel více jak 300 opozičních novin a mnoho vlastníků a redaktorů zavřel do vězení. Mezi nimi i Franka Keye Howarda (1826-1872), vnuka Francise Scotta Keye, autora americké hymny „The Spangled Banner“, který byl baltimorským novinovým redaktorem, kde psal proti nelegálnímu suspendování psaného právo podezřelých na legitimní zacházení.

Otroci byli použiti jako pěšci ve válce, která s nimi neměla, podle rezoluce amerického Kongresu o válečných cílech z roku 1861 (rezoluce Crittenden-Johnson), co dělat. A která oznamovala světu, že účelem války bylo předpokládané zachránění unie a nikoliv narušení „ustavených institucí těch států“, které provedly secesi, čímž se myslelo otrokářství. Jak Jim Powell zdůrazňuje ve své knize „Greatest Emancipations: How the West Abolish Slavery“, celý zbytek světa – včetně států New York, Rhode Island, Pensylvánie, Illinois a jiné severní státy – ukončil otroctví mírově během 19. století, něco, co Lincoln nikdy seriózně nezvažoval, že udělá.

Místo toho byl Lincoln dlouholetým obhájcem „kolonizace“, eufenimismu pro odeslání všech černochoů z Ameriky. Kdykoliv mluvil o emancipaci, bylo to spojeno s kolonizací. Byl manažerem Illinoiské státní kolonizační společnosti, která chtěla využít peněz z daní k deportacím několika svobodných černochoů, kteří sídlili

v tomto státě. V knize „Colonization after Emancipation: Lincoln and the Movement for Black Resettlement“ si Phillip Magness a Sebastian Page všímají toho, že až do posledního dne Lincoln a členové jeho kabinetu pracovali horlivě na propočtech toho, kolik lodí by bylo potřeba k deportování všech osvobozených otroků, zatímco se za tímto účelem smlouvalo o nákupu území s jinými zeměmi.

Lincolnovo prohlášení o osvobození otroků bylo falešným jako tří dolarová bankovka a celý svět to věděl. Toto prohlášení zvláště vyjmullo všechny oblasti USA, které byly pod kontrolou unionistické armády a mohlo by v nich dojít k osvobození otroků. Toto území zahrnovalo celý stát Západní Virginie, která se stala posledním otrokářským státem, který vstoupil do unie, když Lincolnova administrativa zařídila jeho secesi od Virginie a začala provozovat jeho vládu z města Alexandrie ve Virginii. Také zvláště vyjmullo všechny farní obvody v Louisianě, které ovládala unionistická armáda a vyhlásilo, že toto prohlášení pozbývá platnosti minutu poté, co se jižanské státy vrátí k unii jakožto američtí daňoví poplatníci.

Co se týká ekonomické politiky, byl Lincoln zkorumpovaným obhájcem hamiltonovského [A] bratříčkovského kapitalismu. Když oznámil svůj vstup do politiky v roce 1832, řekl, že jeho cílem je protlačení protekcionistických cel, dotací pro železniční byznys a byznys výstavby kanálů a obnovení centrální banky, která by to vše dotovala (Thomas Jefferson popsal takovou banku jako „trvalý motor pro korupci“). To byla vždy Lincolnova hlavní agenda a on uspěl v tom, že uvalil větší část z ní na Ameriku. **Zvýšil cla desetkrát, zvýšil průměrnou úroveň cel na téměř 60 procent, kde zůstala až do přijetí federální daně z příjmů v roce 1913. Jeho zákon z roku 1862 o Pacifické železnici otevřel dveře dotacím byznysu, dobývání renty, bezostyšnějšímu jánabráchismu a korupci a kriminalitě administrativy presidenta Granta s jejím skandálem Crédit Mobilier.**

Lincoln podepsal první americký zákon o vojenských odvodech, který vstoupil v platnost v roce 1863 poté, co stovky tisíc severanských mužů z americké armády dezertovalo, včetně 90 tisíc mužů před bitvou u řeky Antietam podle knihy Ella Lonna „Desertion during the Civil War“. K zabránění dezercí Lincoln nařídil popravu

dezertérů zastřelením. Američtí vojáci byli nuceni sledovat každý týden, jak jsou jejich přátelé a kolegové zastřeleni a vhozeni do předem vykopaných hrobů. **Když vypukly nepokoje proti odvodům v New York City začátkem července 1863, Lincoln poslal 15 tisíc mužů z nedávno dobojované bitvy u Gettysburgu. Ti stříleli do davů, povraždili stovky protestujících proti odvodům a dali tak zbytku země lekci v poslušnosti. Pro tisíce odvedenců, kteří ve válce zemřeli, byli odvody horší než otroctví, protože je obraly o život.**

„Velký osvoboditel“ nebyl tak velký při osvobozování. K uspíšení své kariéry se oženil do bohaté kentucké otrokářské plantážnické rodiny Toddových, kteří byli úzce spojeni s Henry Clayem (1777-1852), vůdcem strany Whighů. Původní Lincolnovy strany. Lincoln tvrdil, že Clay byl inspirací pro všechny jeho politické ideály a nazval ho v roce 1852 ve svém chvalozpěvu v illinoiském Springfieldu „milým ideálem státníka“. **Když jeho žena zdědila rodinné otroky, ti se stali dle práva majetkem jejího manžela. Lincoln prodal svoje otroky místo toho, aby je osvobodil** (viz „The Lincolns in the White Houses: Slanders, Scandals and Lincoln’s Slave Trading Revealed od Kevina Orlina Johnsona). Žena jižanského generála Roberta E. Lea (1807-1870), potomek Marthy Washingtonové, také zdědila otroky a generál Lee je podle vůle svého tchána osvobodil. [B]

WILSON

Wislonovým programem pro kampaň za znovu zvolení prezidentem v roce 1916 bylo „Udrží nás mimo válku.“ Tři měsíce po inauguračním dni požádal Wilson Kongres o vyhlášení války proti Německu. Slogan hlásal o tom, že bude pokračovat v tom, aby držel USA mimo První světovou válku, ale samozřejmě lhal. USA vstoupily do První světové války v roce 1917 a výsledkem bylo 116 516 mrtvých Američanů a 320 tisíc zraněných. Všichni vojáci, kteří se účastnili boje, byli také psychicky poškozeni, jako jsou poškozeni všichni vojáci ve všech válkách. To vše ve válce, která neměla naprosto nic společného s obranou někoho anebo něčeho v Americe. Wilsonova válka a Versailleská smlouva následně vedla k Hitlerovi, Leninovi a Stalinovi.

Německo chtělo mírové rozhovory roku 1916, ale bojovní Britové odmítli tato jednání, když USA vstoupili do války. Válka mohla skončit právě tehdy a tam. Místo toho bylo Německo démonizováno a bylo řečeno, že je ohrožením světové demokracie, což vedlo patrně Wilsona k tomu, proč tvrdil, že cílem války má být „záchrana“ demokracie. Nicméně Německo mělo v tu dobu svobodu tisku, včetně kritiky císaře; širší volební právo než Anglie; vládu práva a řádné soudní řízení. A císař měl menší výkonnou moc než americký prezident.

Wilson v zásadě hrál boha, když jednou říkal, že „někdy zde bude ... další zápas, ve kterém nebude muset zemřít jen několik set tisíc dobrých mužů z Ameriky, ale zemře mnoho milionů ... aby bylo dosaženo konečné svobody lidstva celého světa.“ Miliony amerických mužů by mělo zemřít, ale žádný vlas na hlavě Woodrowa Wilsona neměl být zkřiven. Wilson uplatil ruskou prozatímní vládu americkými dolary z daní, aby pokračovala ve válce. Výsledkem bylo nějakých 400 tisíc mrtvých Rusů. Bolševici byli jedinou protiválečnou stranou v Rusku, a to dodalo komunistům ohromný politický impuls tak, že Lenin řekl: „Naše revoluce se zrodila z války.“ Bravo Woodrowe.

Ve své slavné řeči v roce 1931, „War Is a Racket“ generál námořní pěchoty Smedley Butler (1881-1940), nejvíce dekorovaný námořní pěšák v historii USA, vysvětloval, jak netrivil kariéru tím, že by bránil svoji vlastní zemi, ale v zásadě učinil části světa bezpečnými pro americké korporace pro jejich zisky a drancování. „Válka je vždy vejvar“ a „vždy jí bude.“ Řekl generál Butler. **Wilson sám byl vyřiduchem světové třídy, nařídil invazi do Mexika, do Nikaragui, do Haiti, do Dominikánské republiky, na Kubu a do Panamy.**

Wilson uvalil to, co je známo jako válečný socialismus, na Ameriku tím, že znárodnil mnoho odvětví. Jeho Zákon o národní ochraně (National Defence Act) mu dal moc nařídít firmám vyrábět vojenské výrobky pod hrozbou odsouzení za trestný čin. Zákon o armádních financích (Army Appropriate Act) z roku 1916 mu dal moc zabrat soukromé vlastnictví a dovedl vládu k převzetí železnic. To byl čistý socialismus. **Jeho Válečná průmyslová rada (War Industries Board) byla zainteresována v plnohodnotném centrálním plánování celé ekonomiky, v sovětském stylu.**

Američtí socialističtí intelektuálové byli nadšeni, doufali, že válečný socialismus by se mohl přetavit do mírového socialismu až válka skončí.

Vojenské odvody byly opět nařízeny v roce 1917 spolu se zákonem o špionáži, který přišel s dvacetiletým vězením pro „narušování“ odvodů, což znamenalo kritisování Wilsona a jeho války. Socialistický kandidát na presidenta Eugene Debs dostal 10 let a přišel o americké občanství za veřejnou kritiku zákona proti špionáži. Jiní obdrželi trest vězení 20 let. Všechny telekomunikační a telegrafní spojení byly během války cenzurovány a tisíce lidí bylo zatčeno v Lincolnově stylu kvůli tomu, že veřejně válce oponovali. A to se říkalo, že Němci jsou ohrožením pro demokracii! Wilson odpověděl Ku Klux Klanským násilím v New Jersey, Ohio a na Středozápadě (ne však v Alabamě a Mississippi) pomocí špiónů z FBI ne vůči Ku Klux Klanu, ale proti černochem v této oblasti. A samozřejmě obnovil segregaci v armádě.

Nějakých 2.8 milionu mužů bylo podrobena zotročení skrze odvody. Ačkoliv 13. dodatek postavil otrokářství a nedobrovolnou službu mimo zákon, ale zpolitizovaný Nejvyšší soud (existuje soud nějakého jiného druhu?) potvrdil, že otrokářství odvodů bylo „nutným a řádným“ protože tak řekl Woodrow Wilson. Lincoln toho mohl udělat málo stran masivních dezercí stovek tisíc unionistických vojáků během Americké občanské války mimo to, že nařídil nějaké veřejné popravy. Nyní, vyzbrojena daní z příjmu a legalizovanými penězokazci (tisknucími peníze) z Federálního rezervního systému, mohla vláda snadno vytvořit rozsáhlou byrokracii k tomu, aby vynutila odvody – a ve skutečnosti i cokoliv jiného.

K financování Wilsonovy války zvýšil Kongres horní sazbu nově zavedené federální daně z příjmu ze 7 % na příjmy 500 tisíc dolarů a výše z roku 1913 na 73 % na příjmy 200 tisíc dolarů a výše do roku 1920. Wilsonova agenda z roku 1912 „Nová svoboda“ zahrnovala podporu zdanění příjmu [do té doby v USA neužívané, pozn. překladatele], vytvoření centrální banky, prohibici na alkohol a 17. dodatek ústavy, který by nahradil jmenování senátorů administrativou jednotlivých států – poslední pozůstatek amerického federalismu – přímou volbou.

Otcové zakladatelé ustavili systém jmenování do amerického senátu tak, že lidé z daného státu měli do jisté míry nějakou přímou kontrolu nad svými senátory. Pokud senátor slíbil jednu věc, a potom volil opačně, mohl být odvolán a ihned mohl být nahrazen. S přímými volbami mohl nově zvolený senátor, který tak "obrátil", pobírat šest let "příspěvky na kampaň" od lobbyistů mimo jeho stát. Což by mu v podstatě zaručilo jeho znovuzvolení. To je to, co se přesně stalo.

F. D. ROOSEVELT

F. D. Roosevelt (zkráceně FDR) do Ameriky přinesl ekonomický fašistický systém se svým zákonem o Národním zotavení průmyslu (National Industrial Recovery Act) z roku 1933 a zákonem o Přizpůsobení zemědělství (Agricultural Adjustment Act) z roku 1933. Jeho ztřeštěnou teorií stojící za těmito dvěma masivními byrokratickými omezeními, které vytvořila legislativa, bylo vynutit si pomocí vlády zvýšení cen s tím, že minimální ceny by zvýšily příjmy podniků a farem. Snížení cen bylo učiněno nelegálním pomocí vládních „cenových kódů“, a politiky Rooseveltova předchůdce presidenta Hoovera nutící farmáře pěstovat menší úrodu a chovat méně dobytka (předpokládající tak to, že dojde ke snížení nabídky potravin a zvýšení cen potravin a příjmů farem) a platící farmářům za to, že toho produkují méně, byly významně rozšířeny. **Tím, že se staly potraviny vzácnější a dražší během Velké hospodářské krise, šlo o nejhlupejší a nejkrutější věc, kterou mohl FDR vůbec udělat. Zhoršil tím také nezaměstnanost, protože to bylo vše v zásadě gigantickým, vládou řízeným opatřením pro vynucení monopolistických cen téměř ve všech odvětvích, a to pomocí toho, že se omezila produkce.** Zákony National Industrial Recovery Act a Agricultural Adjustment Act byly oba prohlášeny Nejvyšším soudem v roce 1935 za neústavní, což bylo pravděpodobně poslední moudré rozhodnutí Nejvyššího soudu ohledně ekonomických otázek na následujících šest dekad.

Nezaměstnanost byla dále zhoršena politikami „Nového údělu“ (New Deal), které zvýšily cenu práce v době, kdy nižší náklady na práci mohly zvýšit zaměstnanost. Tyto politiky zahrnovaly zdanění mezd pro účely sociálního pojištění a pojištění v nezaměstnanosti, zákony o minimální mzdě a zákony, které posílily moc odborů

nad zaměstnavateli. Ve své knize „Out of Work: Unemployment and Government in Twentieth-Century America“ Richard Vedder a Lowell Gallaway shrnují, že takové politiky vedly k úrovni míry nezaměstnanosti o 8 až 10 % vyšší než by jinak byla, učinily Velkou hospodářskou krizi jak těžší, tak, déle trvajíc.

Ve své knize „Day of Deceit: The Thruth about FDR and Pearl Harbor“ veterán Druhé světové války a povoláním novinář Robert Stinnett ukazuje, že FDR vyprovokoval japonskou vládu k útoku na Pearl Harbor tím, že učinil takové věci jako použití námořní síly k odřezání japonského dovozu ropy (Japonci neměli domácí zdroje ropy). My nyní víme, že USA prolomilo japonské námořní kódy před Pearl Harborem a my také víme, že japonská flotila nedodržela rádiové mlčení na své cestě k Pearl Harboru. FDR věděl, že útok hrozí bezprostředně, ale své námořní velitele neinformoval.

Jak je zvykem u amerických politiků, FDR vedl útoky na občanské svobody včetně „internování“ tisíců japonských Američanů v koncentračních táborech po dobu trvání Druhé světové války [C]. **Jeho přátelé v americkém senátu zahájili prošetřování kritiků „Nového údělu“ a jeho přítel senátor Hugo Black (podle Briona McClanahana nejoblíbenější Rooseveltův člen Ku Klux Klanu) požadoval vydání milionů soukromých telegramů při pokusu o zastrašování dárců Republikánské straně, což se ukázalo být dosti úspěšným.**

Senátor Sherman Minton (1890-1965) navrhl zákon na postavení „falešné zprávy“ o vládě mimo zákon, podobný návrhu Hillary Clintonové z roku 2024 na uvěznění rozšiřovatelů „falešných informací“ na internetu. V obou případech měla vláda sama rozhodovat o tom, co je falešné. Federální sdělovací komise (Federal Communications Commission) přivedla celé odvětví rádiového vysílání k poklonkování Rooseveltovi pomocí hrozby odebrání licencí Rooseveltovým kritikům a znemožnila novinám kritickým k válce používat americkou poštu, kterou se stále ještě doručovaly mnohé noviny.

FDR provozoval fašistickou politiku, pokud šlo o ekonomickou politiku, byl nepřítelem občanských svobod a bezcitným válečným štváčem, který se přátelil

s lidmi, jako je Stalin. Jeho politiky Nového údělu mnohem zhoršily Velkou hospodářskou krizi. Míra nezaměstnanosti, která byla v roce 1929 3,2 %, byla v roce 1939 17,2 %, zatímco jeho politiky byly v tu dobu v činnosti už řadu let. Americký standard života dále poklesl po vstupu USA do Druhé světové války v roce 1941, protože mnoho zdrojů bylo převedeno od spotřebitelů k vojenským účelům. Odvedení mnoha milionů mužů neukončilo velkou hospodářskou krizi. Jen je všechny odvedlo z jejich domovů, zaměstnání a rodin a poslalo je do zámoří. Velká krise neskončila do roku 1945, kdy skončila válka a vojsko bylo demobilizováno, FDR zemřel, nejradikálnější stoupenci Nového údělu byli pevně drženi na opratích a federální rozpočet byl redukován o dvě třetiny do roku 1948.

Až příště uvidíte pořadí presidentů od „mainstreamu“, obraťte ho vzhůru nohama. Dostanete jasnější obrázek o skutečnosti.

Poznámky překladatele:

[A] Alexander Hamilton (1755-1804) byl americkým právníkem a politikem. Byl jedním z Otců zakladatelů. Prosazoval centralistický stát a volnější interpretaci ústavy Spojených států, více méně volnější ve prospěch federální vlády.

[B] Podle některých údajů se generál Lee pokusil některé z otroků si ponechat déle než by plynulo z vůle jeho tchána, ale neuspěl u soudu. Sám se zřejmě k otrokům choval dosti paternalisticky a domníval se, že se časem černoši můžou více povznést (po náležité výchově). Dle jiných Leea otrokářství příliš nezajímalo. Podle knihy „Machiavelli kontra Samuelson a jiné texty k dějinám veřejné ekonomie“ docenta Františka Svobody (Brno: Masarykova univerzita 2009) založené na novějších amerických výzkumech, bych osobně řekl, že jižanské otrokářství bylo v době před svým zrušením blíže evropskému nevolnictví než otrokářství.

[C] Američtí Japonci se ukázali být poměrně dost loajálními občany USA během druhé světové války.

Lincolnovo ekonomické dědictví

[Autor: Thomas J. DiLorenzo. Vyšlo na Mises.org dne 9. II. 2001]

Američané jsou vedeni k tomu, aby věřili, že když slaví každý rok den narození Abrahama Lincolna dne 12. února, že oslavují svobodu, zachování unie a znovu potvrzení principů Deklarace nezávislosti. Tato víra odkazuje k potvrzení toho, že po válce je to vítěz, kdo píše historii. Lincoln bude pravděpodobně napořád znám jako „Velký osvoboditel“ kvůli Prohlášení osvobození otroků. Ale každý, kdo studoval Lincolna, ví něco, čeho si je vědomo jen málo Američanů: prohlášení o osvobození otroků neosvobodilo nikoho, protože z něho zvláště vyjmulo ty oblasti jižních států, které byly v daný čas pod kontrolou federálních armád, zatímco dovolilo existenci otrokářství v „loajálních“ hraničních státech Marylandu a Kentucky a v samotném Washingtonu, DC. **„Principem [Prohlášení] není to, že člověk nemůže vlastnit ospravedlnitelně druhého člověka“, uváděl časopis „London Spectator“ ze dne 11. října 1862, „ale nemůže ho vlastnit, pokud není loajální vládě Spojených států.“**

Jak Lincoln uvedl ve svém slavném dopise redaktoru Horacemu Greeleyemu (1811-1872) z novin „New York Tribune“ ze dne 22. srpna 1862: „Mým nejdůležitějším cílem v tomto zápase je zachránit unii a není to ani záchrana nebo zničení otrokářství. Pokud bych mohl zachránit unii bez osvobození jediného otroka, učinil bych tak; a pokud bych ji mohl zachránit tím, že osvobodím některé a jiné neosvobodím, sám bych tak učinil.“ Prohlášení o osvobození bylo propagandistickou strategií vytvořenou pro odstrašení Anglie od podporování Konfederace. Přišlo jako úplné překvapení pro většinu Seveřanů, kteří se domnívali, že bojují a umírají po desítkách tisíc kvůli zachování unie. Výsledkem toho byly nepokoje proti odvodům v New York City; vypukla krize s dezercemi v unionistické armádě s nějakými 200 tisíci dezercemi podle historika Gary Gallaghera; a ceny válečných dluhopisů také prudce poklesly. Podle Jamese McPhersona dojena historiků Americké občanské války, unionističtí vojáci „byli ochotní riskovat svoje životy za Unii, ale ne pro svobodu černochoů... Tvrdili, že se cítí podvedeni.“

Otrokářství bylo ukončeno v roce 1866 pomocí 13. dodatku ústavy za cenu v podobě 620 tisíc životů [novější forensní výzkum toto číslo revidoval na 850 tisíc, pozn. překladatele]; stovky tisíc dalších byly zmrzačeny do konce života; a došlo k destrukci téměř poloviny národní ekonomiky. **V kontrastu k tomu tucty jiných zemí (včetně Argentiny, Kolumbie, Chile a celé střední Ameriky, Mexika, Bolívie, Uruguaye, francouzských a dánských kolonií, Ekvádoru, Peru a Venezuely) ukončily otrokářství mírovým způsobem během prvních 60 let 19. století. Proč tedy ne USA?**

Lincoln možná „zachránil“ unii v geografickém slova smyslu, ale jeho válka zničila unii definovanou jako dobrovolné sdružení států. Donutila s namířenou zbraní státy zůstat v rámci unie, čímž se ze státu stala provincie a nikoliv skutečný partner. To byl převažující pocit tvůrců severanského názoru na začátku války. Horace Greeley napsal dne 21. března 1861: „Velkým principem ztělesněným Jeffersonem v Deklaraci nezávislosti je, že vláda odvozuje svoji moc je od souhlasu ovládaných.“ Pokud se Jižané chtějí odtrhnout „mají tak jasné právo to udělat.“ „Devět z deseti lidí na Severu,“ psal Greely, oponovalo tomu, aby byla nucena Jižní Karolina zůstat v unii.

V roce 1957, píše Roy Basler, editor Lincolnových sebraných spisů, že Lincoln zřídka kdy zmiňoval záležitost otrokářství a i potom, „když hovořil o respektování černochoů jako lidských bytostí, jeho slova postrádala efektivnost.“ Co poutalo pozornost Lincolnova myšlení během jeho 28 leté politické kariéry před tím, než se stal prezidentem, byla politická agenda strany Whighů a muže, kterého ctil po celý život, kentuckého otrokáře Henryho Claye [Lincolnův tchán, pozn. překladatele], kterého vychvaloval v roce 1852, jakožto „velkého otce Whighovských principů“, a jakožto „pramen, z něhož plynou moje vlastní politické názory.“

A tyto politické principy byly jasně uvedeny Lincolnem, když prvně kandidoval do illinoiského parlamentu v roce 1832. **„Moje politiky jsou stručné a vlídné, jako tanec staré ženy. Dávám přednost národní bance ... přednost vnitřnímu vylepšováním systému a vysokým ochranným clům.“** Tyto tři věci – protekcionismus, vládní dotace železničním společností a společností pro

výstavbu plavebních kanálů a centrální bankovníctví – byly nazývány Henry Clayem jakožto „americký systém“. Ekonomové pro ně mají jiné slovo: „merkantelismus.“

Murray N. Rothbard přesně definoval merkantelismus jako „systém etatismu, který používá ekonomické omyly k vybudování struktury imperiální státní moci, stejně jako zvláštní dotace a monopolistická privilegia pro jednotlivce anebo skupiny, které stát favorizuje.“ To je to, čemu Lincoln zasvětil celou svou politickou kariéru, aby toho dosáhl. Byl mistrovským politikem, který jednou řekl jednomu příteli, že jeho osobní kariérní ambicí je být illinoiským DeWitt Clintonem.“ DeWitt Clinton (1769-1828) byl notoricky zkorumpovaným guvernér státu New York, kterému je připisováno vynalezení kořistnického systému.

Tak zvaný Americký systém merkantelismu mohl býti zaveden jen silně centralizovanou vládou toho druhu, od kterého se americká ústava snaží odradit. To je to, proč mohl být uveden do chodu jen pomocí síly zbraní, jak se stalo. Jakmile Lincoln vmanévroval Jižní Karolínu do toho, aby vypálila první ránu (u celnice v pevnosti Fort Sumter), úroveň cel byla ihned zvýšena na průměrných 47 % a výše a zůstala historicky vysokou po desetiletí po válce.

Během války Lincoln zavedl množství tyranských precedentů, včetně neústavního vedení války bez souhlasu Kongresu; pozastavení práva na řádné soudní řízení; zestátnění železnic a cenzuru telegrafu; zavřel bez soudu 30 tisíc severanských občanů pro pouhé slovní oponování válce; deportoval jednoho člena kongresu Clementa L. Vallandighama (1820-1871) z Ohia pro to, že oponoval Lincolnovu návrhu na daň z příjmu na politickém shromáždění Demokratické strany; uzavřel stovky severanských novin a zavřel do vězení jejich redaktory pro to, že oponovali jeho válečným politikám; nařídil federálním silám zastrašovat voliče tak, aby volili Republikány a záměrně vedl válku proti civilistům.

Druhé podpěry Amerického systému merkantelismu, centrálního bankovníctví, bylo dosaženo se zákony „National Currency Acts“ z roku 1863 a 1864 a nastala skutečná exploze vládních dotací železnicím a jinému byznysu, který financoval

Republikánskou stranu. Nevyhnutelným následkem byla notorická korupce administrativy presidenta Granta. V roce 1861 senátor John Sherman (1823-1900), bratr Williama Tecumseha Shermana a hlavní postava v Republikánské straně, vyhlásil, že „Ti, kdož volili pana Lincolna, od něho očekávají, že zajistí svobodné práci její oprávněné právo na teritoria Spojených států; ochranu ... pomocí chytrého práva na výnosy, práci našemu lidu; zaručí veřejnou půdu těm, co na ní právě sídlí ... rozvine vnitřní zdroje země otevřením nových prostředků komunikace mezi Atlantikem a Pacifikem.“

Přeloženo z politických idiomů do běžné angličtiny to znamenalo, že Lincolnovým hlavním cílem byl větší protekcionismus pro severanský průmysl; nákup hlasů pomocí levného prodeje federální půdy; a nákup dalších hlasů a podporovatelů kampaně pomocí masivního kořistnického systému, vytvořeného vládními dotacemi do železničního odvětví. Korupční politická strategie DeWitta Clintona je, jak je jasné, opravdovým ekonomickým dědictvím Abrahama Lincolna.

Lincolnovo překroucení Deklarace nezávislosti USA

[Autor: David Gordon. Vyšlo na webu Mises.org dne 22. VIII. 2025]

Ve svém gettysburgském projevu Abraham Lincoln nabídl intepretaci Deklarace nezávislosti. V tomto článku se chystám tuto intepretaci prozkoumat. Tato záležitost je více než důležitá, protože tento projev se stal částí amerického „národního povědomí“ a ti, kdož podporují tuto víru, chtějí, aby se všichni Američané sjednotili v jejím přijímání. Lincolnův pohledu na Deklaraci jek pak používán k obhájení drakonických opatření k vykořenění „rasismu“ na Jihu, což zahrnuje destrukci pomníků jižanských konfедераčních hrdinů a kontrolu toho, co se učí na jižanských veřejných školách. Smíření mezi Severem a Jihem je odsuzováno, aby bylo nahrazeno nenávisť k Jihu.

Intepretace Deklarace nezávislosti vedla ke vzniku ohromného množství literatury o historii, ale nenavrhuji to, abychom zde dělali review této literatury; místo toho budu spoléhat na moje vlastní porozumění toho, co Deklarace říká. Jedno další pravidlo mě bude vést: budu spoléhat na to, co Deklarace říká, a co může být odvozeno z okolností, za kterých byla napsána. Tvzení vyřčená lidmi (včetně Thomase Jeffersona), kteří tento dokument navrhli, nebudu brát v potaz.

Nyní se obrátíme k Lincolnovu komentáři ohledně Deklarace na úvodních řádcích jeho gettysburgského projevu. Řekl: „Před 87 lety naši otcové vytvořili na tomto kontinentě nový národ, počatý ve svobodě a zasvěcený návrhu, že všichni lidé jsou stvoření jako rovní.“ První bod, kvůli kterému může být Lincolnova intepretace rozporována, je tvrzení, že signatáři Deklarace vytvořili „nový národ“. Text Deklarace tvrdí něco jiného. Zde je to, co tvrdí [text samotné deklarace převzat z české wikipedie, heslo „Deklarace nezávislosti Spojených států amerických“]: Jednomyslná deklarace třinácti spojených Států Ameriky: „Když v průběhu lidských událostí nastane některému národu nutnost zrušit politické závazky, které jej poutají s národem jiným, a zaujmout mezi mocnostmi světa své vlastní a rovné místo, k němuž jej opravňují zákony přírody a jejího Boha, vyžaduje si náležitá úcta k mínění světa, aby takový národ vyhlásil důvody, jež jej k odtržení vedou.... Jestliže

ale dlouhý sled zlořádu a uchvacování, pronásledující trvale týž objekt, se rozvíjí do podoby podřízenosti naprosté despotii, je jejich právem, je jejich povinností, svrhnout takovou vládu a obstarat nové strážce své budoucí bezpečnosti. Takové bylo trpělivé strádání těchto kolonií, taková je i nyní nutnost, jež je dohánění k tomu, aby změnily své dřívější vládní zřízení. Vláda nynějšího krále Velké Británie je vládou opakovaných křivd a skutků bezpráví, jednoznačně směřujících k zavedení naprostého násilí nad těmito státy.

Co je důležité pro naše účely je to si připomenout, že Deklarace je jednomyslnou deklarací „TŘINÁCTI spojených Států Ameriky“. Slovo „jeden“ v sousloví „jeden lid“ by mělo být vymezeno jako neurčitý člen – „lidé“ [v angličtině může „a“ před podstatným znamenat neurčitý člen i výraz jeden a naopak]. „Lid“ tak odkazuje na lid z každé kolonie, které si nyní nárokují, že budou nezávislými státy. Toto pochopení je potvrzeno tvrzeními, že „ONI vyhlašují“; „JEJICH právem“; „JEJICH povinností“; „K JEJICH ochraně“; „TYTO spojené kolonie“; „ZMĚNILY SVÉ dřívější vládní zřízení“; a „absolutní vlády v TĚCHTO koloniích“.

Co je více rozhodující, je to, že deklarace končí: „Pročež my, představitelé Spojených států amerických, shromáždění na generálním Kongresu, dovolávající se nejvyššího soudce světa o správnosti svých úmyslů, ve jménu a zmocněním poctivého lidu těchto kolonií slavnostně dáváme na vědomí a prohlašujeme: že TYTO spojené kolonie JSOU a po právu mají i napříště tvořit svobodné a nezávislé státy; že JSOU zproštěny jakéhokoliv poddanství vůči britské koruně, a že veškeré politické spojení mezi NIMI a státem Velkou Británií je a má být naprosto zrušeno; a že jakožto svobodné a nezávislé státy MAJÍ plnou moc vyhlašovat válku, uzavírat mír, vstupovat ve společenství, navazovat obchodní styky a vykonávat všechny jednání a všechny záležitosti, jak nezávislé státy po právu činí.

Dále se potřebujeme zeptat: má Lincoln pravdu, když tvrdí, že Spojené státy americké byly „oddané myšlence, že všichni lidé jsou stvořeni rovni“? Deklarace sice uvádí, že mezi samozřejmými pravdami, jež „Pokládáme za samozřejmé pravdy“, je ta „že všichni lidé jsou stvořeni jako rovni“; ale co to vlastně znamená? K odpovědi na toto bychom měli mít na mysli to, že tento dokument je vyhlášením

„nezávislosti“. Nárok, který vznáší je ten, že účelem vlády je „obstarat nezcizitelná práva“, jak je uvedeno v deklaraci; a jestliže „dlouhý sled zlořádů“ ukazuje, že současná vláda má záměr podrobit lid „naprosté despotii“, je právem lidu „svrhnout takovou vládu“. Jinými slovy, sousloví „stvoření jako rovní“ musí být rozuměno jako právo lidu vytvořit novou vládu. Nemělo by to být bráno tak, jak to vzal zjevně Lincoln, k podpoře opatření na vykořenění jižanských institucí ve jménu prosazování „rovnosti“ tak, abychom mohli dosáhnout „nového zrození svobody“.

Pozornost věnovaná okolnostem, za kterých byla deklarace sepsána, nabízí, dle mého pohledu silně podporuje výklad pojmu „stvoření jako rovní“ tak, že to znamená mít rovné právo k vytvoření nové vlády, a nikoliv v nějakém širokém slova smyslu. Z jednoho důvodu, pokud je „rovnost“ brána tak, jak si Lincoln a jeho následovníci přejí, každá z kolonií by musela odsoudit svoji vlastní vládu a instituce, protože lidé v nich (a tím nemyslím jen otroky) neměli rovná politická a sociální práva.

Navíc dokument má za cíl poskytnout „nezaujatému světu“ obhajobu akcí kolonií. V dané době byly povstání obecně odsuzovány; zdá se tak sotva pravděpodobné, že ve snaze obhájit jejich provedení, by bývalí kolonisté apelovali na principy, které by ukázaly, že právě ty mocnosti, na které se odvolávali, aby získali pochopení a podporu, měly nelegitimní instituce, protože v žádné z nich nebylo možné najít rovnost v širším smyslu. Opravdu, hlavní spojenec kolonistů ve Válce za nezávislost byla Francie Ludvíka XVI. v době před Francouzskou revolucí, a kterou by bylo směšné považovat za oddanou rovnosti. „Národní povědmí“, které vynáší gettysburgský projev by měla být odmítnuta jako modlářské a my bychom se místo něho měli zasvětit ryzímu usmíření Severu a Jihu.

Proč nebyla Americká občanská válka o otroctví

[Autor: S. W. Mitchan. Vyšlo na Lewrockwell.com dne 22. VII. 2020]

Od 70. let 19. století do pozdních 50. let 20. století zde bylo neoficiální příměří mez Severem a Jihem. Každá strana uznávala a vzdávala poctu odvaze druhé strany; uznávalo se, že Sever bojoval za zachování Unie, a protože Old Glory (americká vlajka) byla spálena a Jižané bojovali za svobodu a bránili své domovy; dvěma velkými hrdiny války byl Abraham Lincoln (1809-1865) a Robert E. Lee (1807-1870); a Jih připouštěl, že otroctví bylo špatné, ale nikdy nepřipouštěl, že bylo kruté.

Okolo roku 1960 Demokratická strana - vedená Lyndonem B. Johnsonem - přistoupila k moderní inkarnaci identitářské politiky. Pracovala pro ni velmi dobře. Ve volbách roku 1956 75 % černochoů volilo Republikány. Do roku 1964 více než 90 % z nich volilo Demokraty a činí tak do dnes. Jako část jejich úsilí o zajištění a manipulování černošskými hlasy, Levičáci a jejich myrmidonští [Myrmidon = metafora pro člověka, který bezduše vykonává rozkazy, pozn. překladatele] přistoupili k mýtu, že Americká občanská válka byla o otroctví. Nebyla. Byla, dle mého názoru, o penězích, více než o čemkoliv jiném. Nyní, v tomto bodě, vím, že někteří moji liberální přátelé budou naštváni a řeknou: "Bylo to vše o otroctví!" No, máte nárok na svůj názor, ale nechte mne, abych se vás zeptal: O čem bylo otroctví? Odpověď: Bylo o penězích.

Argument "bylo to vše o otroctví" je přílišným zjednodušením a infantilním tvrzením, kterému důvěřuje mnoho lidí. Ti, kteří se upsali této vadné teorii, ignorují jeden nepopíratelný fakt: historie je špinavostí. Není téměř nikdy tak jednoduchá, jak by moderní Levice věřila. Ano, jistě, otroctví bylo jednou záležitostí, ale nebylo jistě jedinou záležitostí a ani ne dominantní záležitostí. Zde níže je seznam jedenácti dalších:

1. Otázka toho, jaký budeme mít typ vlády? Měli bychom následovat státní model velké vlády a vládního hospodaření Alexandra Hamiltona (1755/57-1804), s rysy silné, centralizované vlády, vrchní exekutivy s téměř královskou mocí, senát volený

na doživotí, vysoká cla k povzbuzení výroby na účet zemědělství, silnou národní banku pro řízení měny a vysoké ceny veřejné půdy, která by přinášela příjem do Washingtonu, D. C. pro financování vnitřních vylepšení (zvláště kanálů a cest na Severu), prodej veřejné půdy za vysoké ceny by byl také výhodný pro zadržení nových vln imigrantů z Evropy ve městech. Protože by si nemohli dovolit koupit půdu, a tak by nemohli farmařit, museli by zůstat ve městech, poskytovali by levný rezervoár práce pro velké firmy.

Alternativou byla malá vláda, filosofie "vládne nejlépe, když vládne málo" Thomase Jeffersona (1743-1826). Tento pohled byl přijat jeho intelektuálními dědici, Johnem C. Calhounem a Jeffersonem Davisem, mezi jinými. Hamiltoniánský model byl přijat Henry Clayem a Abrahamem Lincolnem, který se chopil Clayových idejí "Amerického systému" jako své politiky anti-otrokářských novin North Star. Dnes o tom nikdo neuslyší, protože je to z většiny mrtvá záležitost. Byla vyřízena u Appomattoxu (kapitulace generála Leea). Velká vláda vyhrála. A pořád ještě vítězí. To je to, proč může člověk říci, že když došlo na občanskou válku, v jistém smyslu, obě strany ztratily.

2. Chamtivost severních korporací. Severní korporace měly rády vysoká cla (daně) na zboží, které dovážel Jih, protože tyto omezovaly konkurenci evropských továren a dovolovaly účtovat vyšší ceny za často podřadné zboží. Výnosy z cel šly do Washingtonu, který je použil na dotování severanského průmyslu (jak přímo, tak nepřímo) na účet jižanského zemědělství. Bavlna byla obzvláště lukrativní. V roce 1859 hodnota vyvážené bavlny činila celkem 161 milionů dolarů. Hodnota všech severanských exportů dohromady byla jen něco přes 70 milionů dolarů. Do roku 1860 byl federální rozpočet 80 milionů dolarů. 70 milionů z toho bylo placeno Jihem. Jedna oblast, která obnášela 29 % populace, platila více než 82 % daní. Z toho, čtyři z pěti dolarů byly použity na vnitřní vylepšování Severu. To nebylo pro Abrahama Lincolna dosti dobré. Upekl zvýšení cel z 24 % na 47 % (a 51 % na položky obsahující železo). Šel svou cestou. Tento celní tarif byl v účinnosti do roku 1913.

3. Seveřanské pokrytectví. Sever měl také otroky. Je skutečným faktem, že stát Massachusetts měl otrokářství o 78 let déle než stát Mississippi. Osvobozovali své otroky pomocí procesu, který se nazýval osvobození (manumission), to bylo vytvořeno tak, aby seveřanští páni neztratili žádné peníze. Wall Street pokračoval ve financování jižanských plantáží, a tak otrokářství, až do doby občanské války. **Seveřanští bankéři požadovali otroky jako kolaterál (k ručení za dluhy) a dávali jim přednost před půdou. Velmi často "Massa" použil peníze, které si půjčil od seveřanských bankéřů k nákupu více otroků. Seveřanští bankéři tak financovali otrokářství.**

Také neuniklo pozornosti jižanských novinových redaktorů, že otrokářské flotily neměly sídla v jižanských přístavech. Operovali z Bostonu, Massachusetts a Providence (stát Rhode Island), později se k nim připojilo New York City. Lincolnův režim neudělal nic pro omezení těchto seveřanských lodních zájmů. Ani je po válce nezastavil. Pokračovali do roku 1885, 20 let po kapitulaci generála Leeho, když se Brazílie stala posledním národem v Novém světě, který postavil mezinárodní obchod s otroky mimo zákon. Jižanští redaktoři z vydavatelství ukuli doma tyto všechny věci ve 40. a 50. letech 19. věku, když se obviňování seveřanského pokrytectví stalo v novinách na Jihu dosti běžným.

4. Abolicionistický terorismus. Největší strach většiny Jižanů před rokem 1861 byla revolta otroků podle linie zkušenosti revolty na Haiti v roce 1791. Mnoho abolicionistů po ní volalo, a někteří finančně podporovali teroristický útok Johna Browna (1800-1859) na Harpers Ferry v roce 1859. Frederick Douglass a W. E. B. DuBois nazvali výstřely, které zde padly za první výstřely občanské války. Pravděpodobně měli pravdu.

5. Republikánská ochota chránit teroristy. Teroristé Johna Browna, kteří unikli na Sever, byli uvězněni. Státy s republikánskými guvernéry je odmítly vydat a nechali je jít. Jih hleděl na toto jako náhled toho, co by mohl očekávat od republikánského presidenta. Když John Brown obsadil Harpers Ferry, demokratický president James Buchanan (1791-1868) vyslal námořní pěchotu. Jižanští vůdcové se ptali, jestli by mohli očekávat to samé od republikánského presidenta? Odpověď byla ne.

6. Federální rozpočet hrubě dával přednost Severu (viz bod číslo 2 výše).

7. Kulturní rozdíly. Ty jsou příliš komplexní, aby se tady daly vyložit, ale ještě existují. Kvůli televizi jsou méně výrazné, než byly v roce 1860, ale ještě tu jsou.

8. Politická moc. Kvůli imigraci, demografie zapříčinila mocenský přesun ve prospěch Severu. Do roku 1860 Jih cítil (s významným ospravedlněním), že byl odsouzen se stát ekonomickou kolonií Severu, pokud by zůstal v Unii, tak to neudělal.

9. Ústavní záležitosti. Poté, co velké oblasti Nové Anglie pětkrát hrozily se odtrhnout mezi lety 1803-1860, Lincoln a jeho přátelé náhle rozhodly, že 10. dodatek ústavy Spojených států se (jaksi) nevztahuje na Jih v roce 1861, a že moc nedelegovaná státy nebo lidem se jaksi nepočítá, když přijde na secesi. Ale po válce odmítla Federální vláda přivést konfедераčního presidenta Jeffersona Davise (nebo jiné jižanské vůdce) před soud, ačkoliv on to požadoval, protože senátor Sumner (radikální republikán) napsal šéfovi spravedlnosti Chasemu: "protože podle ústavy, není secese velezradou."

10. Fake news 19. století. V roce 1832 hnutí za zrušení otroctví selhalo ve virginském sněmu poměrem hlasů 58 k 65. O čtyři roky později učinil sněm kriminálním činem i jen obhajování zrušení otroctví. V čem byl rozdíl? Zůstala severanská abolicionistická propaganda, která byla často nenávislná, oplzlá a nepravdivá. Tím došlo ke vzniku regionálních rozdílů, co se týká záležitosti otrokářství. Ve 30. letech 19. století spolky proti otroctví na Jihu převažovaly nad spolky na Severu 106 ku 24. Do 50. let 19. století zde nebyly žádné spolky proti otroctví na Jihu – ani jeden, nula.

11. Ekonomické záležitosti po secesi. Konfederace stanovila svá dovozní cla na 10 %. (Jestliže to bylo dosti dobré pro Boha, bylo to dosti dobré i pro ně.) Nebyl zde žádný způsob, jak by Lincolnova cla 47 % mohla s těmito soutěžit v zahraničním obchodě. Lincoln se oprávněně obával, že by severanská ekonomika mohla upadnout do recese, jestliže ne do krise a federální vláda by ztratila 82 % své daňové

základny, tak by byl Washington v zoufalé tísní. Protože severanský veřejný názor nepodporoval válku (mnoho Severanů řeklo o Jihu: „Chválabohu, jsou pryč!“), Lincoln musel přejít politické vysuté lano. Musel podnítit válku a učinit ji takovou, aby se jevila tak, že Jih začal tím, že byl Jefferson Davis vmanévrován k tomu, aby vypálil první výstřel. Uhlazení korporátní právníci byli na nohou, ale to je příběh na někdy jindy.

Když někdo napíše celou knihu o předmětu, jako jsou příčiny Americké občanské války, je těžké to zestručnit do 1 500 slov nebo tak. **Dostatečné je říci, že začátek občanské války byl mnohem komplexnější, než si může dnešní Američan myslet.** Pro ty, co jsou udiveni fakty, které zmiňuji výše, doufám, že jste inspirováni k další četbě o tomto předmětu. Abych parafrázoval presidenta Harryho Trumana: jedinou novou věcí je historie, kterou neznáte.

President William McKinley: zkorumpovaný protekcionista

[Autor: Thomas J. DiLorenzo. Vyšlo dne 29. 1. 2025 na webu Mises.org pod Názvem William McKinley: Prostitute of Protectionism]

Ve své nástupnické řeči president Trump nazval presidenta Williama McKinleyho (1843-1901, v úřadě 1897-1901) „velkým“ a hrdě oznámil, že změnil jméno hory Mount Denali na Aljašce nazpět na název Mount McKinley. Důvodem proč president vyzdvihl McKinleyho ze všech minulých presidentů je velké ocenění toho, že McKinley byl dlouhodobým politickým nástrojem velkého byznysu, zvláště výrobců ze severních států, který obhajoval daně v podobě cel tak zuřivě, že byl nazýván „apoštolem protekcionismu“ a „Napoleonem protekcionismu.“

O volbě presidenta Trumpa se říká, že je „populistickým“ vítězstvím nad establišmentem deep state, ale nic není více anti-populistické, než jsou daně v podobě cel. Daně v podobě cel nejsou ničím jiným, než pevně daným cenovým spiknutím řízeným státem, které obohacuje relativně malou skupinu korporací (a v nich působících zaměstnaneckých odborů) napojených na politiku tím, že berou na hůl své spotřebitele pomocí vyšších cel. Nakonec, pokud je možné používat cla k tomu, aby cizince donutila platit danému státu daně, každá vláda na světě by toto dělala. No, president Trump zřejmě věří, že objevil nějaký druh svatého grálu, který umožňuje nakonec dostat něco za nic.

Trumpův zaměstnanec anebo autor jeho řeči musel pročíst knihu „William McKinley: Apostole of Protectionism“ od Quentina R. Skrabce mladšího. Kniha vysvětluje, jak se přiznaný ekonomický ignorant William McKinely stal politickým dědicem korupčního hamiltonovského „Amerického systému“ zajišťujícího blahobyt korporacím pomocí protekcionistického plenění skrze cla a skrze využití centrálního bankovnictví. (Jeho předchůdcem v tomto ohledu byl sám jeden z Otců zakladatelů Al. Hamilton, následovaný politikem Henry Clayem, který byl pak následován presidentem Ab. Lincolnem.) Skrabecova kniha je plná nadstandartní chvály na McKinleyho, v jedné chvíli ho přirovnává k apoštolu Pavlu, za „rozšiřování evangelia amerického protekcionismu“. Jako McKinely, je i Skrabec ze států

Pensylvánie a Ohio s ocelářským průmyslem, což snad vysvětluje jeho obdiv k 25. americkému prezidentu.

Skrabec vysvětluje, že McKinley nikdy nestudoval formálně ekonomii podle toho, co sám připustil, ale „naučil se svoji ekonomii jakožto armádní zásobovací důstojník“ v Lincolnově armádě. Údajně také mnohokrát dlouho do noci studoval statistiku ve snaze obhajovat protekcionistická cla. Skrabec píše, „McKinley byl z větší části samoukem.“. S takovýmto druhem „vzdělání“ se McKinley později v životě stal v Kongresu advokátem „národního průmyslového plánování“, několik dekád před tím, než toto plánování učinili populárním Sověti. Je to dobrý případ společenské katastrofy, která může být vytvořena ekonomickou ignorací na straně lidí, kteří získali politickou moc.

Občas je Skrabecova kniha monotónně pošetilá, připisuje všechny dobré ekonomické zprávy protekcionismu a všechny špatné ekonomické zprávy příliš velké konkurenci. Pro příklad bez toho, aby se zmínila o existenci „Second Bank of the United States“, předchůdce Federálního rezervního systému, obviňuje ze vzniku (hospodářské) Paniky roku 1819, předmětu doktorské disertace ekonoma a historika Murray N. Rothbarda, příliš velkou zahraniční konkurenci ze strany počínající tovární výroby. Dělá to samé při výkladu Paniky z roku 1837.

Když v roce 1877 vstoupil McKinley do Kongresu „zcela odmítl módní teorie Adama Smithe,“ píše Skrabec. Samozřejmě byly to merkantilistické pověry pensylvánského publicisty z ocelářského průmyslu a propagandisty Henryho Careye, které McKinley často citoval, které byly opravdu „módní“ a málo trvanlivé. Porovnávat Adama Smithe s Careyem je podobné jako porovnávat mozek Einsteina s mozkem ročního dítěte. McKinley se kdysi chlubil, že „raději bych měl svoji ekonomickou teorii založenu na každodenní zkušenosti ... farmáře a továrního dělníka, než na učení profesora.“

McKinley musel být životem každé strany ve Washingotnu, D. C., pro to, že „rád mluvil s každým, kdo by poslouchal o roli protekcionismu.“ I dnes musí být stranická scéna v D. C. podobná, kdykoliv ji president Trump navštíví. Tvrdí se, že McKinley

byl v kongresu chráněncem „Surového železa Kellyho“ (William D. Kelley, 1814-1890) podobně nevzdělaného politika za železářský průmysl, který byl oddaným obhájcem protekcionismu, protože – překvapivě! – byl výrobcem surového železa a chtěl eliminovat všechnu zahraniční konkurenci tak, aby mohl brát na hůl své zákazníky – a učinit tak mimochodem americké výrobce produktů ze surového železa na mezinárodním trhu méně konkurenceschopnými.

Úsilí McKinleyho a jiných protekcionistů z Kongresu, většinou z Republikánské strany, vyvrcholilo v McKinleyově celním zákoně z roku 1890, což byla taková politická katastrofa, že Demokráté převzali jak Kongres, tak Bílý dům. McKinley sám neobhájil ve volbách úřad a Demokráté získali výhodu tři ku jedné v Kongresu. No, Skrabec se chlubí tím, že zákon o clech „byl založen na velmi dobrém zkoumání a využíval vědu a statistiku k výpočtu úrovně cel.“ Povídání o „vědecké výši cel“ se objevuje během čtení knihy všude, ale v knize není žádná jeho definice. To zjevně znamená, že vyšší cla byla uvalena na výrobky, jejichž výrobci měli největší politický vliv a zdroje, se kterými mohli uplácet členy Kongresu, aby volili pro jejich ochranu před zahraniční konkurencí. To zcela jistě nebylo založeno na ekonomické vědě.

McKinleyho celní zákon zapříčinil u většiny silně cly zatížených produktů, vystřelení cen nahoru. Mnoho z těchto produktů bylo vstupy nutnými pro výrobu dalších „finálních statků“, jak tyto statky ekonomové nazývají. Ceny těchto statků vylétly, učinily své americké výrobce méně konkurenceschopnými na mezinárodních trzích – a na domácích trzích, na kterých existovaly substituční statky, stejně tak. Pro příklad podle knihy Franka Taussiga „The Tariff History of the United States“, byla cla na vlnu pro koberce zvýšena o 50 %. Koberce se tak staly samozřejmě mnohem dražšími. Cla na konopí a len byla zvýšena o rovných 100 %, což samozřejmě zvýšilo náklady na cokoliv z nich vyrobené.

Jako nástroj Rockefellerského politického stroje (Rockefeller ovládal firmu Standard Oil ze svého sídla v Clevelandu ve státě Ohio) byla McKinleyova politická kariéra zachráněna, když mu tento stroj pomohl ke zvolení guvernérem státu Ohio, a potom v roce 1896 ke zvolení presidentem. Skrabec správně píše, že Republikánská strana té doby se zastávala imperialismu, který se osmělil dobytím Jihu a genocidní

kampaní proti Indiánům z plánů z let 1865-1890. „Myšlenka expanze a imperialismu byla hluboce zakořeněna v Republikánské straně,“ píše Skrbace. Mezi „otci“ tohoto hnutí, píše, byl John Hay, Lincolnův osobní sekretář, který se později za McKinleyho stal ministrem zahraniční.

Během administrativy McKinleyho byla zabrána Havaj doslova pomocí bajonetů, když byl havajský král přinucen podepsat „bajonetovou ústavu“ a znevýhodnit Havajce u voleb. Soudce Sanford Dole (1844-1926) byl tehdy americkým emisarem, který byl vyslán k tomu, aby spáchal tento skandální akt, po němž jeho rodina založila firmu „Dole Fruit Company“.

Poté, co se Filipínci zbavili Španělské říše, poslal McKinley vojenské síly na Filipíny, aby uhasily filipínské povstání, které se rozhořelo v odporu proti nahrazení Španělské koloniální říše Americkou koloniální říší. Historici tvrdí, že tak milion filipínských civilistů bylo zabito spolu s 200 tisíci „povstalci.“ Byla tu i Španělsko-americká válka, kterou popsal velký libertarián konce 19. století a učenec z Yaleho university William Graham Sumner jako „dobytí Spojených států Španělskem,“ [k tomu viz hned následující kapitolu, pozn. překladatele] což znamenalo, že americká vláda nakonec opustila jednu pro vždy všechny představy toho, že je jen spolkem států a stala se říší, což byl cíl všech amerických imperialistů počínaje Lincolnem. [Španělsko-americká válka předcházela vojenské pacifikaci Filipín. Počty obětí amerického obsazení Filipín se v literatuře velmi různí, autor zde uvádí spíše maximální hodnoty, ale i nižší údaje vykazují velké ztráty na straně civilistů, pozn. překladatele]

Řeči presidenta Trumpa o anexi Kanady, Grónska a části Panamy jsou přinejmenším znepokojující a politicky hloupé ve světle té skutečnosti, že více než 40 % Kanadánů se označuje za socialisty. Je to však zcela v souladu s tradicí Republikánské strany, které popisuje sebe sama jakožto „stranu velkých morálních idejí.“

Dobytí Spojených států Španělskem

[Autor: Ralph Raico. Vyšlo na Mises.org dne 15. II. 2020]

Rok 1898 byl mezníkem v americké historii. Byl to rok, kdy USA šly do války se Španělskem – náš první střet se zahraničním nepřítelem na úsvitu moderního válčení. Mimo několika krátkých období relativního klidu, jsme zapleteni od té doby do zahraniční politiky. Počínaje 80. lety 19. století skupina Kubánců agitovala za nezávislost na Španělsku. Stejně jako mnoho revolucionářů předtím i potom, měli mezi masami obyvatelstva malou skutečnou podporu. Tak se spoléhali na teroristické taktiky – devastování venkova, vyhazování železnic do vzduchu a zabíjení těch, kdož jim stáli v cestě. Španělské úřady odpověděli tvrdými protiopatřeními.

Někteří američtí investoři na Kubě se stali netrpělivými, ale reálnou silou tlačící USA směrem k intervenci nebyla hrstka plantážníků pěstujících cukrovou třtinu. Slogany používané povstalci – „svoboda“ a „nezávislost“ – měli ohlas u mnoha Američanů, kteří nevěděli nic o skutečných podmínkách na Kubě. Roli také částečně hrála „černá legenda – stereotypní vyobrazení Španělů jakožto krvežíznivých despotů, kterou Američané zdělili po svých anglických předcích. Pro Američany bylo snadné uvěřit příběhům, které prodávali povstalci, zvláště když bulvární tisk objevil, že hysterie vyvolaná většinou vymyšlenými španělskými „zvěrstvy“ – zatímco se mlčí o těch, které spáchali povstalci – prodává noviny.

Politici hledající publicitu a populární přízeň uviděli zlatý důl v kubánské záležitosti. Brzy americká vláda zamířila do Španělska s nótami, které vyjadřovaly její „zájem“ o „události“ na Kubě. Ve skutečnosti tyto „události“ byly jen taktikou koloniálních mocností typicky používanou v bojích v partyzánské válce. Stejně špatné nebo horší byly během koloniálního věku taktiky páchané Británií, Francií, Německem a jinými všude po světě. Španělsko vědomo si ohromné převahy amerických sil, odpovědělo na vměšování ze strany Washingtonu pokusy o ústupky, zatímco se pokoušelo si zachovat zbytky své důstojnosti staré imperiální velmoci.

Když se v roce 1897 stal presidentem William McKinley, již plánoval rozšíření americké role ve světě. Problémy španělské Kuby poskytly perfektní příležitost. McKinley veřejně deklaroval, „Nechceme žádné války za účelem dobývání; musíme se vyhnout pokušení územní agrese.“ Ale v rámci americké vlády, vlivná klika, která vyhledávala válku a expanzi, věděla, že našla svého muže. Senátor Henry Cabot Lodge (1850-1924) napsal Theodoru Rooseveltovi (1858-1916), který byl aktuálně na ministerstvu námořnictva, „Pokud se moc nemýlím, presidentská administrativa je nyní oddána velké politice, kterou si oba žádáme.“ Tato „velká politika“ podporovaná také ministrem zahraničí Johnem M. Hayem (1838-1905) a jinými klíčovými osobnostmi, měla za cíl se rozhodujícím způsobem rozejít s naší tradicí neintervence a neutrality v zahraničních záležitostech. Spojené státy konečně převezmou svoji „globální odpovědnost“ a připojí se k jiným velkým mocnostem ve snaze bojovat o území po celém světě.

Vůdci válečné strany kamuflovali svoje plány tím, že mluvili o potřebě obstarat si trhy pro americký průmysl a byli i schopni přesvědčit několik vedoucích byznysmenů, aby papouškovali jejich názory. Ale ve skutečnosti nikdo z této kliky povýšených patriciů – z větší části „starých peněz“ – neměl silné zájmy v podnikání a i mnoho úcty k němu, mimo toho, že jde o zdroj národní síly. Podobně jako mnohé kliky v Británii, Německu, Rusku a jinde v dané době, jejich cílem bylo vylepšení moci a slávy jejich států.

Ve snaze eskalovat tlak na Španělsko byla vyslána do havanského přístavu bitevní loď Maine. V noci 15. února Maine vybuchla a zahynulo na ní 252 mužů. Podezření se ihned zaměřilo na Španěly – ačkoliv ti mohli ze zničení Maine získat jen málo. Bylo mnohem pravděpodobnější, že kotle vybuchly [uvádí se, že vybuchly prachové náplně pro děla, pozn. překladatele] – nebo i to, že povstalci sami loď podminovali, aby Ameriku zatáhli do války, kterou povstalci nemohli sami vyhrát. Tisk křičel po odplatě vůči perfidním Španělům a intervencionističtí politici věřili v to, že jejich hodina přišla.

McKinley úzkostlivý, aby zachoval svoje image obezřetného státníka, nabídku využil. Tlačil Španělsko, aby zastavilo boj s povstalci a začalo s nimi vyjednávat ohledně

kubánské nezávislosti, naznačoval široce, že alternativou je válka. Španělé mající odpor k tomu, aby jednoduše předali ostrov do rukou teroristické junty, byli ochotni zajistit autonomii. Nakonec ve snaze se zoufale vyhnout válce s Američany, Madrid vyhlásil příměří – ohromující ústupek jednoho suverénního státu, který učinil ústupek jinému státu. Ale to nebylo pro McKinleyho dostatečné, ten upřel své oči na možnost napakovat si několik zbývajících španělských kolonií. Dne 11. dubna přednesl svůj projev v Kongresu, pečlivě se vyhýbaje zmínce o nabídce příměří. O týden později Kongres schválil vyhlášení války, které McKinley požadoval.

Na Dálném východě bylo komodoru Georgeovi Deweyovi dáno povolení k provedení předem vypracovaného plánu: postupovat k Filipínám a zajistit manilský přístav. To udělal, přivezl s sebou Emilia Aguinalda (1869-1964) a jeho filipínské bojovníky za nezávislost [následovala Americko-filipínská válka a po porážce Filipínců i přeměna Filipín na americkou kolonii, pozn. překladatele]. V Karibiku americké síly rychle potlačili Španěly na Kubě, a poté, co Španělsko požádalo o mír, pokračovali také převzetím Portorika. Za tři měsíce boje skončily. Bylo to, jak ministr zahraniční John Hay slavně prohlásil „malá skvělá válka.“

Rychlé rozdrčení vetchého Španělska naplnilo americkou veřejnost euforií. Lidé věřili, že to bylo vítězství za americké ideály a americký způsob života proti staré světové tyranii. Naše triumfující armády budou Kubě garantovat svobodnou a demokratickou budoucnost. Proti této přílivové vlně veřejné radosti vystoupil jeden muž. Byl to William Graham Summer (1840-1910) – profesor z Yaleho university, známý sociolog a neúnavný bojovník za soukromého podnikání, svobodný obchod a zlatý standard. Nyní měl vstoupit do svého vůbec nejtěžšího boje. Dne 16. ledna 1899 Summer přednášel před velkým davem akademické čestné společnosti Phi Beta Kappa. Věděl, že shromáždění členové Yale a další účastníci setkání překypují patriotickou pýchou. S vědomou ironií Summer označil svoji přednášku jako „Dobytí Spojených států Španělskem.“

Summer hodil davu rukavici: **„Porazili jsme Španělsko ve vojenském konfliktu, ale byli jsme jím dobytí na poli idejí a politiky. Expanzionismus a imperialismu nejsou ničím než jen starými filosofiemi národní prosperity, které přivedly Španělsko**

tam, kde je nyní.“ Summer přistoupil k tomu, aby nastínil původní vizi Ameriky oceňovanou Otcí zakladateli, která byla radikálně jiná od toho, co převažovalo u národů v Evropě: „Nebudou mít žádné dvory a žádnou pompu; žádné řády anebo stužky nebo vyznamenání nebo tituly. Nebudou mít žádný veřejný dluh. Nebude zde žádná velká diplomacie, protože budou mít na mysli svůj vlastní život a nebudou se účastnit intrik, které jsou zvykem u evropských státníků. Nebude zde žádné balancování moci a žádný ‚důvod státu‘ mrhat životy a štěstím občanů.“ To byla americká idea, naše značka jakožto národa: „Je cností této koncepce společnosti, že Spojené státy se staly unikátními a velkolepými v historii lidského druhu, a že jejich lidé jsou šťastní.“

System, který nám Otcové zakladatelé odkázali, pokračoval Summer, byl jemným systémem, který poskytoval dělbu a rovnováhu moci a cílil na udržení malé a místní vlády. Nebylo náhodou, že Washington, Jefferson a další, kteří vytvářeli republiku, vydali jasné varování proti „vměšování v zahraničí.“ Politika zahraničního avanturismu by vzhledem ke svému charakteru, ohnula a překroutila a nakonec rozbila náš původní systém.

Tím jak se zahraniční události stanou důležitějšími, moc se přesune od komunit a států k federální vládě a v jejím rámci od Kongresu k prezidentovi. A každá zaneprázdněná zahraniční politika bude prováděna prezidentem, často bez toho, že by o ní lidé věděli. Tak, americký systém založený na místní vládě, právech států a Kongresu jakožto hlasech lidu na národní úrovni, se více a více vydává na cestu nadýmající se byrokracie vedené imperiálním presidentstvím. Ale nyní s válkou proti Španělsku a filosofií, která se za ní schovávala, jsme mířili sami ke starým evropským způsobům, Summer prohlašoval – „válka, dluh, zdanění, diplomacie a systém velké vlády, pompa, sláva, velká armáda a námořnictvo, obří výdaje, politické zlodějiny – ve zkratce je to imperialismus.“

Zdá se, že již tehdy globální štourači přišly s tím, co je dnes jejich oblíbeným slovem, aby někoho setřeli: „isolacionista.“ A již tehdy měl Summer na to vhodnou odpověď. Imperialisté „nás varují proti teroru izolace,“ řekl, ale „naši předci sem všichni přišli, aby se isolovali sami“ od břemen Starého světa. „Zatímco

všichni ostatní zápasí s dluhem a daněmi, kdo by se neisoloval pro to, aby si užíval svých vlastních výdělků vynaložených pro účely své vlastní rodiny?“

Opuštění našeho vlastního systému by přineslo, jak Sumner otevřeně přiznal, nějaké kompenzace. Nesmrtelná sláva není ničím, jak Španělé velmi dobře vědí. Být součástí, ba dokonce pěšákem v mocném podniku armád a loďstev, ztotožnit se s velkou imperiální mocí promítanou po celém světě, vidět vztyčenou vlajku na vítězných bojištích - mnoho národů v dějinách považovalo tuto hru za hodnotnou. Jenže to nebyl americký způsob. Ten způsob byl skromnější, prozaičtější, provinciálnější a ano středostavovský. Byl založen na myšlence, že jsme tu proto, abychom žili své životy, starali se o své vlastní věci, užívali si naši svobodu a sledovali své štěstí v naší práci, rodině, církvi a komunitě. Byla to „malá politika.“

V lidských záležitostech je logika, Summer sociolog varoval – pokud jednou uděláte nějaké rozhodnutí, některé cesty, které byly před vámi otevřené, se uzavřou. A vy jste vedeni krok za krokem jistým směrem. Amerika si zvolila cestu světové velmoci a Summer měl málo naděje, že jeho slova by to mohla změnit. Proč tedy promluvil? Jednoduše proto, že „systém republiky, který naši otci vytvořili, byl slavným snem, který si žádá více než jen slova respektu a náklonosti předtím než pomine.“

Rooseveltův Nový úděl

[Autor: Thomas J. DiLorenzo. Výtah z článku „A New, New Deal“. Vyšlo dne 10. X. 1998 na Mises.org. Mírně upraveno]

Předpokládá se, že program Nový úděl (New Deal) byl nutný k boji s hospodářskou krizí. Ve skutečnosti ji jen prodloužil a vytvořil ekonomický debakl obřích rozměrů. Míra nezaměstnanosti během let 1933 až 1940 byla v průměru okolo 18 % a dosáhla výše 28,3 % v březnu 1933. Do konce roku 1938 na úsvitu Druhé světové války dosahovala ještě přes 18 % a byla vyšší než koncem roku 1933, což byl první rok presidenta Franklina D. Roosevelta ve funkci.

To se stalo i přes (nebo spíše kvůli) šesti letům bezprecedentní úrovně vládních intervencí do ekonomiky USA. Americké zotavování bylo pomalejší než u většiny evropských národů; do roku 1937 nezaměstnanost ve Velké Británii poklesla na 10,3 %. Základní, nástrojem ekonomiky Nového údělu byla vládou sponzorovaná kartelizace průmyslu (National Industrial Recovery Act, NIRA čili v překladu by se dalo použít zákon o národním průmyslovém zotavení); kartelizace zemědělství (Agricultural Adjustment Act, AAA čili zákon o přizpůsobení zemědělství); a kartely pracujících (zákon Norriese-LaGuardii a zákon Wagnera, šlo o zákony posilující moc odborů). Cílem jakéhokoliv kartelu je omezit výstup výroby a zvednout ceny. Nižší úroveň produkce vede k vyšší nezaměstnanosti [je k ní potřeba méně pracujících, pozn. překladatele], což je přesně to, co NRA a AAA zajistily.

NIRA byla téměř identická s italským (mussoliniovským) korporativistickým systémem, který existoval v dané době. V Itálii každá obchodní anebo průmyslová skupina byla organizována do vládou řízeného „korporátního“ sdružení, které mělo moc plánovat výrobu a ceny. V USA Národní administrativa pro zotavení (ta byla pro změnu označena zkratkou NRA) zorganizovala každé takové odvětví do federální vládou dozorovaných obchodních sdružení, nazvaných „Tvůrci správných kódů“, které mohly také omezovat výstup a stanovit ceny. Antitrustové zákonodárství bylo přímo dáno stranou.

Bylo vytvořeno přes 700 správných kódů a tyto byly přísně vymáhány tisíci vládních vymahačů kódů, kteří podle Rooseveltova životopisce Johna T. Flynna „mohli vstoupit do něčí továrny, poslat majitele pryč, nechat nastoupit zaměstnance, podrobit je výslechu, vzít si okamžitě účetní knihy.“ **Nešťastný newjerseyský krejčí Jack Magid se stal celonárodně známým poté, co byl zatčen, odsouzen a uvězněn těmito lidmi pro „zločin“ snížení ceny obleku na 35 centů, zatímco Krejčovský kód ji stanovil na 40 centů. NRA byla shledána 27. května 1935 Nejvyšším soudem USA jako protiústavní.**

Zákon o přizpůsobení zemědělství (AAA) měl kartelizovat zemědělské odvětví tím, že platil farmářům velké sumy za to, že nic nepěstovali a nechovali dobytek. Farmáři měli chvíli z tohoto programu přínos, ale mnoho chudých nájemců odvádějící nájem v naturáliích kvůli tomu upadlo do nouze. Poté co Nejvyšší soud USA prohlásil toto monopolizační opatření za neústavní dne 6. ledna 1936, pokračoval s ním Roosevelt jiným způsobem pomocí toho, že ho zamaskoval jakožto program úsilí za účelem „konzervování půdy“ (nevyužívání půdy), zatímco farmáři byli zdánlivě placeni za „konzervování půdy,“ ne za omezování produkce a nárůst cen.

Rooseveltova administrativa také zorganizovala různá opatření ustavující pevné ceny na pracovním trhu, zejména ve prospěch odborů. Zákon o národním průmyslovém zotavení NIRA z roku 1933 jako první ustavil pevné mzdy nad tržní úrovní, a potom požadoval (pomocí tvůrců správných kódů), aby veškerý byznys, ve kterém působily odbory, stanovil svoje ceny na vyšší úrovni. Pracovní týden byl zkrácen zákonem v době, kdy byla nejvážnějším problémem nedostatečná produkce a odborům byla dána zvláštní legislativní privilegia, která jim dovozovala tlačit mzdy nahoru nad úroveň, kterou by šlo obhájit produktivitou práce – což byl perfektní recept na nezaměstnanost.

Daně (odvody) ze mzdy pro financování sociálního pojištění a pojištění v nezaměstnanosti zvýšily mzdové náklady zaměstnavatelů ještě více, což také úroveň zaměstnanosti snížilo. Ve své knize „Out of Work“ ekonomové z Ohia Richard Vedder a Lowell Galloway prezentují ekonometrické odhady, které ukazují, že vládou nařízené náklady na daně ze mzdy přidaly dalších téměř 1,2 milionu lidí k

míře nezaměstnanosti do roku 1938. Zkombinování těchto nákladů na práci s vyššími mzdami (většinou pro odborově organizované zaměstnance), které plynuly z politik ze zákona o národním průmyslovém zotavení, Vedder a Galloway uzavírají, že kdyby nebylo těchto politik, „krise by byla zcela pryč (méně než 5 % nezaměstnaných) do roku 1936... politiky Nového údělu, které zvyšovaly mzdy, více než zdvojnásobily množství abnormálně velké nezaměstnanosti...“

Miliardy dolarů utracené na programy veřejných prací také selhaly v tom, aby snížily celkovou nezaměstnanost, díky ekonomickému zákonu o nákladech obětované příležitosti, a to i přes to, že zaměstnaly nějakých 10 milionů lidí. Odklonění těchto miliard od soukromého sektoru (pomocí daní) k vládnímu sektoru jen přeskupilo složení nezaměstnanosti – méně pracovních míst v soukromém sektoru a více vládních pracovních míst. Rooseveltovy programy veřejných prací byly ekonomickým selháním, ale byly halasným politickým úspěchem, když poskytly neomezované příležitosti pro politickou korupci. V roce 1939 zvláštní výbor amerického senátu o výdajích na kampaň zkoumal tyto programy a zjistil, že v mnoha státech byli zaměstnanci žádáni, aby podepsali závazek volit Demokraty a v některých případech také, aby učinili příspěvky na kampaň, šlo o podmínky, aby získali pracovní místo. Byznys, který dodával vládě, byl na některých místech požádán, aby přispěl na kampaň Demokratické straně, jakožto oplátku za poskytnuté kontrakty. Nový úděl byl z většiny podvodnou operací.

Finanční korporace pro rekonstrukci (Reconstruction Finance Corporation) presidenta Herberta Hoovera byla velmi za Roosevelta rozšířena, ale jejím důsledkem bylo to, že učinila kapitálové trhy méně efektivními, a tak hospodářskou krizi ještě více prodloužila. Jak vysvětloval ředitel této korporace Jesse Jones ve svém životopise „Fifty Billion Dolars“: „Zákon určoval, že budeme půjčovat jen tehdy, když vypůjčovatel nemohl dostat peníze od jiných půjčovatelů za rozumných podmínek.“ Tj. jen nedůvěryhodným vypůjčovatelům. Vedení tímto nařízením Jones a Finanční korporace pro rekonstrukci přesměřovali miliardy dolarů na místo do hodnotného kapitálu do podnikání, které mělo politické vazby, ale bylo ekonomicky problematické. „My jsme i půjčovali peníze [vlastníkům] stád

sobů na Aljašce,” chlubil se Jones. Finanční korporace pro rekonstrukci byla zrušena v roce 1955 v mračnu korupce a skandálu.

Nový úděl učinil Velkou hospodářskou krizi horší, ne lepší. Byl to bezprecedentní „úspěch,” nicméně v tom, že zacementoval politickou dominanci Demokratické strany tím, že vytvořil celonárodní systém federálně sponzorované politické korupce ve větším rozsahu, než jaký by si Otcové zakladatelé mohli přestavit ve svých nejhorších snech.

F. D. Roosevelt: Člověk, vůdce, dědictví

[Autor: Ralph Raico. Překlad podstatné části článku "FDR: The Man, the Leader, the Legacy". Vyšlo dne 1. VII. 2024 na webu Mises.org]

Část A: Franklin D. Roosevelt guvernérem: 1928-1932

Dneska jsou předkládány dva hlavní důvody pro nesmírnou velikost Franklina Roosevelta, oba pramení z největších národních tragédií. Druhým důvodem je Rooseveltova předpokládaná brilantnost jakožto vůdce demokratických sil za Druhé světové války. A prvním důvodem je jeho role, která je mu přisuzována jakožto národnímu spasiteli za Velké hospodářské krize. Podle politika Newta Gingriche (někdejšího vůdce nezapomenutelné „Republikánské revoluce“) musí být Roosevelt považován „za největší postavu 20. století“ proto, že „nás dostal z hospodářské krize“.

Velká hospodářská krize, která vypukla roku 1929, byla nejhorší a nejdéle trvající v historii USA. Byla po pravdě devastační pro mnoho milionů lidí, kteří ji zažili. Od té doby, co vypukla, ji etatisté využívají ke svým útokům na svobodný trh. Kdyby se jen prozíravá vláda chopila anarchického soukromého systému podnikání, kdyby jen prováděla moudrý a pevný dohled nad ekonomikou a její řízení, mnohemu utrpení by bylo zabráněno. Obžalovaným v tomto scénáři je samozřejmě hrozné laissez-faire spolu s nenasytnými podnikateli a zkorumpovanými apologety, kteří toto podporují.

Jak nedávno analyzoval tuto záležitost ekonom Roger Garrison, jsou zde dvě zásadní otázky: (1) Jak se boom 20. let 20. století obrátil v krizi? A (2) proč tato krize trvala tak dlouho? Ponechme druhou otázku pro tento čas stranou a zabývejme se první otázkou, jedna věc je jasná: žádný „anarchický“, neomezovaný systém soukromého podnikání v USA 20. let 20. století neexistoval. Ve skutečnosti vládou placená a vládou podporovaná instituce, jejíž funkcí bylo dohlížet na ekonomiku a zajistit její stabilitu, byla vytvořena roku 1913. Touto institucí byla Rada Federálního rezervního systému (Federal Reserve Board). Ještě koncem jara 1929 politik a

finančník Bernard Baruch se sebeuspokojením ujišťoval zemi, že Federální rezervní systém (Fed) nám dá „koordinovanou kontrolu nad našimi finančními zdroji a unifikovaným bankovním systémem“ a není se čeho tedy bát. Boom mohl pokračovat do nekonečna.

Nejúplnější a nejvíce uspokojující interpretací spojující boomy a úpadky je Rakouská teorie hospodářského cyklu, vyvinutá původně Ludwigem von Misesem a rozvinutá F. A. von Hayekem, Murray N. Rothbardem a dalšími. (Von Mises byl jediným významným ekonomem, který vlastně předvídal Velkou hospodářskou krizi.) Ve své knize „America’s Great Depression“ Rothbard detailně vyložil, jak Federální rezervní systém působil na vytvoření ekonomického boomu ve 20. letech 20. století. Pomocí uměle vytvářeného bankovního úvěru – tj. úvěru, který nebyl založen na skutečných úsporách – Fed pokrýval tržní signály, jako jsou úrokové míry. To přesvědčilo podnikatele k tomu, aby pokračovali v investičních aktivitách, které nemohly být trvale udrženy. Nakonec a nevyhnutelně bublina praskla. Jak bylo nedávno navrženo „Hooversvilles“ [Hooversville byly slumy, ve kterých bydleli v době krise někteří nezaměstnaní, pozn. překladatele] Velké hospodářské krise by mohla být výstižně nazvána „Federalreservevilles“.

Po svém znovu zvolení guvernérem v roce 1930, byly spojujícím zájmem Roosevelta a jeho okruhu blízkých přátel příští presidentské volby. Ačkoliv prvně se musel nějak vypořádat s ekonomickou krizí, která ovlivnila jeho stát. Záplava bankovních krachů, která procházela zemí, zasáhla stát New York obzvláště tvrdě. Mezi mnoha jinými banky „City Trust“ a „Bank of the United States“, obě se stovkami tisíc vkladatelů, zkrachovaly. Ohledně „Bank of the United States“ Robert Moses varoval guvernéra, že ředitelé, někteří z nich s kontakty na Tammany Hall [americká politická organizace s kontakty na Demokratickou stranu, pozn. překladatele], byli zapojeni do vážných nesolidních praktik. Guvernér, v tento okamžik považující Mosese za politického odpůrce, toto varování ignoroval. Ostentativně ustavil komisi pro studium problému krachů bank, ale nic se nedělo.

Jak se další a další tisíce Newyorčanů připojovalo ke skupině nezaměstnaných, FDR protlačoval podporu v nezaměstnanosti, která by byla financovaná pomocí

pojišťovacích společností pod dozorem státu. Ale zaměstnanci, trval na tom, by měli přispívat do tohoto fondu, protože by to jinak byla jen podpora a podlomila by lidem charakter. To by bylo neamerické, prohlašoval Roosevelt.

Tak v prvních dvou letech krise byl FDR ještě pořád na své zlaté střední cestě. I když se opět odvolával na památku svého bratrance (amerického presidenta) Theodora Roosevelta, aby ospravedlnil pozitivní přístup k vládnímu aktivismu, zůstal opatrný a dokonce podivně konzervativní. Nařídil všem státním oddělením ořezat výdaje včetně určitého množství zaměstnanců. Útočil na presidenta Herberta Hoovera (1874-1964) proto, že zavedl federální podpory financované dluhy. FDR vytvořil státní agenturu „Temporary Emergency Relief Administration“ (TERA) s původně vyhrazenou částkou 20 milionů dolarů. (Sociální pracovník jménem Harry Hopkins se stal jejím výkonným ředitelem.) Ale vymínil si, že to bude hrazeno vše ze současných příjmů; za žádných podmínek si neměl stát půjčovat peníze na tento program. Když se republikánský (státní) sněm jevil být příliš otevřený v tom, jak jednal s vyhrazenou částkou, Roosevelt proti tomu bojoval. Oznamil, že zákonodárci ohrožují stát bankrotem.

Jak se krise prohlubovala, Roosevelt hledal okolo sebe další úlevy. Navrhl pětidenní pracovní týden s osmi hodinovou pracovní dobu, jakožto prostředek pro „sdílení práce“, myšlenku, která nevedla k ničemu. Co se vrátit nazpět k hnutí za venkov, které by „vytvořilo rovnováhu“ mezi městským a venkovským životem? Program byl schválen a 244 rodin se přemístilo na farmy. Po určitou dobu na to Franklin hleděl jako na slibný průlom v řadách nezaměstnaných. Ale rolníci ve státě New York a na Středozápadě začali reptat, že ceny potravin byly už příliš nízké. Nepotřebovali další konkurenty přivedené z měst. Roosevelt ze strachu, že ztratí hlasy rolníků v nadcházejících volbách, odložil tento svůj plán na poličku a nic více už o něm nikdo neslyšel.

Rooseveltovo tápání při hledání řešení ekonomické krise – jeho „empirický“ přístup ke vládě, který jeho obdivovatelé tak moc obdivují, se stal jeho obchodní značkou po zbytek desetiletí. To je stěžejí překvapivé, protože FDR na prvním místě postrádal jakékoliv porozumění tomu, co způsobilo krizi. Zatímco byl pořád guvernérem,

zastával FDR názor, že krise byla zaviněna nedostatkem organizace v ekonomice. Napsal svému švagru, že nadvýroba byla kořenem problému. Průmysl a zemědělství jednoduše produkovali příliš mnoho, sklon, který měl být držen na uzdě. Nadměrná spotřeba také měla být nějak přivedena pod kontrolu. Zde byly na vině nové programy spotřebitelských úvěrů a Roosevelt si vzpomněl, že se léta trápil „splátkovými nákupy jednotlivých spotřebitelů“ jako „nejnebezpečnější věcí, s níž jsme museli bojovat.“

Rooseveltovo mnohonásobné zmatení se může jevit jako vyloženě komické. No, nikdo ve Washingtonu neměl lepší ideji jak si poradit s krisí, nejméně president Herbert Hoover. Dneska je Hooverovo jméno synonymem pro „reakci“, pro staromileckou příchyllost k zastaralému a hroznému laissez-faire. Ale ve skutečnosti, jako president byl Hoover od počátku progresivistou, veteránem Wilsonova válečného kolektivismu, věřícím ve vládní vedení v ekonomických záležitostech, ale pokud možno na „dobrovolném“ základě. Čelíce Velké hospodářské krizi, Hoover přemístil zdroje k podporám. Ustavil Finanční sdružení pro rekonstrukci (Reconstruction Finance Corporation; zkráceně RFC), znovu vzkříšenou verzi Wilsonovy Válečné finanční společnosti (War Finance Corporation) z doby válečného kolektivismu, aby podpořil upadající byznys. (V následujících desetiletích se stalo RFC jedním z hlavních zdrojů dotací pro korporace.)

Co je důležitější, Hoover trvale tlačil podnikatele k tomu, aby zvyšovali mzdy. Nic nemohlo být mylnější během ekonomického úpadku, v době kdy trh vyžaduje pokles reálných mezd, aby se redukovala větší část nezaměstnanosti. Ale Hoover byl zajatcem úsměvné, zmatené filosofie 20. století, kdy vysoké mzdy byly příčinou – spíše než následkem – vyšší produktivity. Představitelé velkého byznysu, kteří dbali presidentových kázání, konali svoji patriotickou službu, drželi vysoké mzdy a viděli, jak nezaměstnanost roste stále více.

Byli zde některé věci nicméně, které by Hoover neudělal. V létě roku 1932 se veteráni sešli ve Washingtonu, aby požadovali vyplacení svých bonusů, které jim dle zákona náleželi v roce 1945. Někteří z těchto účastníků „Pochodu za bonusy“ se utábořili na místě Anacostia Flats v distriktu hlavního města. Hoover je nechal

vytlačit armádními silami, které vedl generál Douglas MacArthur. Dva z účastníků „Pochodu za bonusy“ byli zabiti. Obležený president byl více politicky zranitelný než kdy jindy.

Sen, který novinář a Rooseveltův rádce Louis Howe (1871-1936) před lety vštípil Franklinovi, že by někdy mohl být presidentem Spojených států, se zdál být blízko realizace. FDR hrál svoji hru brilantně, hrál roli státníka obklopeného ekonomickou katastrofou. Svolał dohromady konference guvernérů, aby na nich diskutovali krizi, zde mohl předvést vůdčí roli, která mu přirozeně připadla, jakožto šéfovi vlády státu New York (zvaného též jako Empire State) – mezitím pokračoval v budování mostů ke vlivným osobnostem. Jim Farley, předseda Demokratů státu New York si vzal na odpovědnost presidentkou kampaň a cestoval po Středozápadě a Západě, ve snaze zajistit podporu. I starý plukovník House, spolupracovník Woodrowa Wilsona byl přibrán na palubu.

FDR vypadal jako nevyhnutelný kandidát na demokratickém volebním shromáždění, které se sešlo v Chicagu v červnu. Ale zatímco byl jasně favoritem, bylo zde pořád ještě dvou třetinové pravidlo pro nominaci. Bylo možné, že se Al Smith (1873-1944) [neúspěšný demokratický kandidát na presidenta ve volbách roku 1928, pozn. překladatele] pokusí znovu a společně s četnými oblíbenými syny odepře Rooseveltovi nutnou absolutní většinu? Smith udržoval otevřené přátelské vztahy s Rooseveltem, i ho znovu nominoval na guvernéra roku 1930. Ale „šťastný bojovník“, rozhořčený tím, že podle jeho názoru ho jeho katolicismus a odpor k prohibici stály prezidentské křeslo v roce 1928, cítil, že by měl dostat ještě jednu šanci, nyní za mnohem příznivějších okolností.

Zatímco se vůdci Demokratů shromažďovali za Rooseveltem, mnoho lidí mělo pořád pochybnosti. Ozývající se pochybnosti shrnul nejznámější a nejvlivnější odborník národa Walter Lippmann (1889-1974) v novinách „New York Herald Tribune“: **„Guvernér Roosevelt přináleží k nové poválečné škole politiků, která nevěří ve vyjadřování svých názorů, dokud to není nevyhnutelné.“** Je „přívětivým mužem s mnoha filantropickými impulsy“, ale také „velmi ovlivnitelnou osobou bez pevného porozumění veřejným záležitostem a bez silného přesvědčení“. Tím, že

se zaměřily na Rooseveltův oportunistický politický styl, tyto poznámky Roosevelta rychle zasáhly a zapříčinily mezi jeho pracovníky zděšení. Brzy pronášel projevy, které se přinejmenším jevily tak, že se zabývá danými záležitostmi. Zatímco byl kdysi podporovatelem Spojených národů, prohlásil, že nyní odporuje této organizaci, která není v souladu s vizí Woodrowa Wilsona. To uklidnilo mocného vydavatele novin Williama Randolpha Heartse, který nevěřil Rooseveltovi jakožto internacionálovi. Roosevelt nyní jasně volal pro odvolání prohibičního dodatku Americké ústavy, ale dodal, že státy by měly kontrolovat prodej lihovin, aby zabránily excesům a přišly k potřebným daním – jasná úlitba abstinentům z Jihu.

No, co hlavní záležitost? Jaký byl jeho ekonomický program pro národ? Aby mu pomohli s idejemi, obrátil se Roosevelt do akademického světa. Byl upozorněn na profesora Raymonda Moleye (1886-1975) z Kolumbijské university. Ti dva si sedli a Moley shromáždil skupinu z Kolumbijské university, která byla známá jako „Mozkový trust“ (Brain Trust). Byli to všechno horliví reformátoři z různých oborů. Nejradikálnější byl ekonom Rexford Tugwell, který uvažoval o mnoha dosti kuriosních představách pro základní transformaci amerického systému. Roosevelt byl nyní hotov proslovit hlavní projev o tom jak Velkou hospodářskou krizi přemoci. Tento projev se stal známý jako „Projev zapomenutého muže“ (The Forgotten Man speech) a vyprovokoval divokou odpověď od Al Smithe.

Část B. Presidentská kampaň roku 1932 – Roosevelt zvoleným presidentem Spojených států

V lednu 1932 Franklin Roosevelt oznámil, že se bude ucházet o nominaci na presidenta v rámci Demokratické strany. Začal tedy sklízet plody roky pečlivě rozvíjených kontaktů se stranickými vůdci, většími a malými, po celé zemi. Jak se více a více z nich zavázalo svoji podporou, Jim Farley, manažer Rooseveltovy volební kampaně, se pokoušel vytvořit pro svého šéfa nezastavitelné lidové hnutí. Ale zatímco Roosevelt byl jasným favoritem, pořád čelil vážné opozici.

Nejvážnější hrozba byla od Franklina bývalého patrona Al Smithe. Smith ještě se trápící zdrcující porážkou z roku 1928 z rukou Herberta Hoovera, cítil, že jeho poslední, zlatá příležitost přišla. S probíhající velkou hospodářskou krizí mohl i irský

katolický porušitel prohibice vyhrát v boji o Bílý dům nad čím dál více opovrhovaným Hooverem. Ale kde byl uhlazený, populární a vždy laskavý Roosevelt zranitelný vůči útoku? Smith měl brzy svoji příležitost.

Protože se zdál předurčen k tomu být presidentem, Roosevelt se dostal pod rostoucí tlak, aby pro sebe uhájil svoji osobitou filosofickou pozici. To se pokusil učinit v dubnu, v desetiminutovém, rádiovém vysílání. Řeč byla pro něj napsána Raymondem Moleym, profesorem na Kolumbijské universitě, který shromáždil první Rooseveltův „mozkový trust“ a působil jako jeho neoficiální předseda. Moley vybral jako téma řeči „Zapomenutého muže“. Výběr termínu, „Zapomenutý muž“, ukrývá velkou ironii. Moley si ho vypůjčil od pro tržního sociologa Williama Grahama Summera (1840-1910), který tento termín proslavil. Summer (který zemřel roku 1910) byl prvním profesorem sociologie ve Spojených státech (na Yaleho universitě), brilantním myslitelem a ve své době velkým obhájcem laissez-faire doma a neintervencionistické politiky v zahraničí. Jeho vzdorná řeč „Dobytí Spojených států Španělskem“ z roku 1898, když byla na vrcholu euforie z amerického velkého vítězství nad Španělskem, zůstává klasikou anti-imperialistického myšlení.

Summerova eseje Zapomenutý muž (Forgotten Man) je destilací jeho politického myšlení. Zapomenutý muž je osoba, o které dobrodějové a sociální inženýři nikdy nepřemýšlejí, když horlivě vymýšlejí svoje plány na pozdvihnutí té či oné „neprivilegované“ skupiny. „Pracuje, volí, modlí se – ale vždy platí – ano, především platí. Nechce politické funkce. Je jediným, kdo udržuje výrobu v chodu. Je silně patriotický. Mezi svými je vyhledáván kdykoliv, když je potřeba udělat nějakou práci nebo je potřeba udělit radu. Nedělá žádné trable. Není žádným způsobem problémem (na rozdíl od pobudů a vyvrhelů); nebo recidivistou (na rozdíl od kriminálků); nebo předmětem sentimentu (na rozdíl od chudých a slabých); nebo břemenem (na rozdíl od sociálně potřebných nebo flákačů). A proto je zapomenutý. Všechna břemena dopadají na něho – nebo na ni, protože je čas připomenout, že zapomenutý muž je nezřídka ženou.

Moleyho – a Rooseveltův – Zapomenutý muž byl velmi rozdílnou bytostí oproti Summerovu muži. Místo muže nebo ženy středních vrstev, který udržuje v chodu výrobu, a který je obětí daní a byrokracie, byl nový mlčenlivý hrdina jedním „ze spodku ekonomické pyramidy“. Po příliš dlouhou dobu, argumentoval Roosevelt, ti, co jsou na vrcholu, si užívali všech přínosů ekonomického pokroku. Nyní je čas, aby vláda přišla s pomocí pro společensky znevýhodněné ty, kteří tvoří „pěchotu naší ekonomické armády“. Mnoho komentátorů užaslo nad rozvířováním třídních předsudků ze strany FDR v nestabilní atmosféře Velké hospodářské krise. Al Smith, veselý, že jeho protivník pochybil, uvedl, že je připraven „bojovat do konce proti jakémukoliv kandidátovi, který pokračuje v jakýchkoliv demagogických provoláních k masám pracujících této země, aby sebe samy zničily tím, že postaví třídu proti třídě a bohaté proti chudým.“

Neočekávaně tvrdá reakce na jeho řeč o „Zapomenutém muži“ z mnoha stran musela přimět Roosevelta k zamyšlení, protože se brzy vrátil ke své obvyklé vágnosti a nejednoznačnosti. To někdy podráždilo akademické poradce, jako byl Moley, který žasl nad Rooseveltovou schopností tvrdit kategoricky několik navzájem se popírajících věcí ve stejný čas. **Ale Rooseveltovo dobře vybroušené umění být vším pro všechny lidi, mu dobře sloužilo během jeho kariéry a obzvláště v nominační kampani, která se nyní rozbíhala.**

Franklin vyhrál většinu prvních primárek, ukázal sílu všude mimo svůj vlastní Severovýchod. Ale John Nance Garner (1868-1967) z Texasu, který byl mluvčím Sněmovny reprezentantů, vyhrál ve vlastním státě a k Rooseveltově nelibosti také v Kalifornii. Zde byl rozhodujícím faktorem vliv novin W. R. Hearsta. William Randolph Hearst pořád Rooseveltovi nevěřil, vzpomínal na jeho dřívější podporu organizace Spojených národů ze strany Roosevelta. Pro Hearsta byl Garner jediným kandidátem, jehož politika byla „Amerika především“ (America first) (fráze, kterou zdá se vlivný vydavatel vytvořil). Al Smith vyhrál velká města na Severovýchodě, které vždy byly jeho pevnou baštou. Vyhrál primárky v Massachusetts, v New Jersey, Connecticutu a v Rhode Islandu a byl si jistý většinou ve velké delegaci státu New York. Kromě toho několik států navrhlo své oblíbené kandidáty.

Když shromáždění Demokraté odevzdali lístky v prvním hlasování na svém volebním shromáždění v Chicagu, Roosevelt získal 666 hlasů, Smith 200 a Garner 90, zbytek hlasů získali jiní oblíbení kandidáti. Strana byla tehdy nicméně ještě vázána dvou třetinovým pravidlem a FDR ušlo vítězství o nějakých 100 hlasů. Při druhém a třetím hlasování se jeho celkové skóre posunulo o něco, ale ne o dost. Jim Farley byl zoufalý. Začne shromáždění hledat kompromisního kandidáta?

Bylo to v tomto momentě, kdy mladý bostonský byznysmen a Rooseveltův podporovatel Joseph Kennedy (1888-1969) přišel za Hearstem sjednat obchod. V odměnu za přivedení Garneových delegátů do Rooseveltova tábora, by Garner mohl získat nominaci na vicepresidenta. To bylo pro Hearsta a Texasany akceptovatelné, ačkoliv Garner sám by dával přednost tomu zůstat mluvčím. Při čtvrtém hlasování se Kalifornie přiklonila k Rooseveltovi, stvrdila tak hlasování. Roosevelt byl nominován aklamací, ačkoliv podporovatelé Al Smithe odmítli to, aby se tato stala jednomyslnou. V letech, které nadešly, si Joseph Kennedy užíval výhod od jedné vlády po druhé, nashromáždil tak ohromné jmění, které dovolilo jeho synům a vnukům to, aby se sami zasvětili politice, a tak přispěli tak obětavě k svobodě a blahobytu svých spoluobčanů.

Ve městě Albany byli Roosevelt a jeho suita nadšeni vyvrcholením tolika let plánování. Rozhodl se navzdory tradici oslovit volební shromáždění osobně. (Letadlo přistálo v Buffalu a Clevelandu, aby doplnilo palivo a let tak trval devět hodin.) Roosevelt zdůraznil symboliku toho, že se osobně objevil před delegáty shromáždění: „Ať je od nynějška úkolem naší strany bořit hloupé tradice.“ Svůj krátký projev před volebním shromážděním zakončil těmito slovy: „Zavazuji se vám, zavazuji se sám sobě k novému údělu pro americký lid.“ V ten čas tato fráze nezapříčinila žádný zvláštní zájem, ačkoliv měla být později ztotožňována s FDR více než „Zapomenutý muž“. Straničtí bonzové se shromažďovali kolem nominovaného, když se těšili na přebírání moci a převzetí stroje na peníze ve Washingtonu – ten byl tehdy ještě v plenkách – po dvanácti leté pauze. Bernard Baruch přispěl 50 tisíc dolarů na kampaň – v deflačních dolarech doby Velké hospodářské krise!

Hoover byl znovu zvolen Republikány zcela bez opozice, rovněž v Chicagu. Ale se 12 milionovou nezaměstnaností a denně se zhoršujícími podmínkami, byly jeho výhledy pochmurné. Rooseveltův hagiograf Charlie Michelson na základě nenávistných řečí, vyobrazil presidenta jako skutečné monstrum, ledově chladného, co se týká utrpení lidí a povýšeně se nezajímajícího o svoje vlastní katastrofální politiky, které (údajně) vytvořil, milionářského reakcionáře bez srdce a obránce hrozného laissez-faire do posledního náboje. To byla síť mnohem horší než průměrné politické lži, ale stalo se to modelem pro to, jak Roosevelt zacházel se svými oponenty během zbytku svého života. Michelsonova karikatura pomohla určit obrázek Hoovera u mnoha milionů lidí během kampaně a i do současných dní.

Když šlo o jeho vlastní program, byl Roosevelt charakteristicky vágní. Mluvil o nadměrných spekulacích na Wall Streetu a nadprodukcí u venkovských farem, ale bez návrhu co s tím bude dělat. V posledních týdnech kampaně, vysekl překvapivě konzervativní linii. Napadl Hoovera pro jeho divoké veřejné výdaje a rozpočtové deficity, slíbil vyrovnaný federální rozpočet a osekání byrokracie. Roosevelt přísahal, že ačkoliv přinese stabilitu do průmyslu, financí a na trh zemědělské produkce, budou vládní intervence „drženy na minimu“.

Výsledek voleb byl prakticky předvídatelný. Bylo to Rooseveltovo drtivé vítězství. Vyhrál se skoro 23 miliony hlasů proti Hooverovým 15,5 milionům. Mimo čtyř malých států z oblasti Nové Anglie si Hoover podržel jen Pensylvánii a Delaware. Nový Kongres byl také s převahou Demokratický.

Týden předtím, než měl být inaugurován, byl Franklin v Miami, vrátil se z osvěžující mořské plavby na palubě jachty byznysmena a filantropa Vincenta Astora. Město se hemžilo politiky Demokratické strany hladovými po federální záštitě. Mezi nejprominentnějšími byl Anton Cermak (1873-1933), starosta Chicaga, který byl proti Rooseveltově nominaci, ale nyní přišel, klobouk v ruce, prosit o usmíření. Když Roosevelt seděl v otevřeném automobilu, aby oslovil zástup tisíců lidí, seděl Cermak sám vedle zvoleného presidenta. Třiatřicetiletý italský imigrant Joseph Zangara vypálil z laciné pistole na Roosevelta, který byl zachráněn ženou, která udeřila střelce do paže. Jak se Zangara pokoušel vyprázdnit pět nábojů z bubínku, bylo

zasaženo množství přihlížejících včetně Cermaka, který svým zraněním podlehl. Franklin prokázal i k údivu svých přátel perfektní vyrovnanost během incidentu a po něm. Jeho nonšalantní odvaha uchvátila zemi.

Bezradný Kongres již schválil 21. dodatek ústavy, který rušil prohibici a zrušení si razilo rychlou cestu skrze legislativu jednotlivých států. Dneska každý ví, že federální zákon zakazující výrobu a prodej alkoholických nápojů vyžaduje ústavní dodatek. Dneska, po Rooseveltově revoluci v ústavním právu, věří každý, že federální vláda má takovou autoritu a vlastně jakoukoliv autoritu, kterou chce. V každém případě, pokud se vrátíme k roku 1932, nebyla to žádná láska ke svobodě jednotlivce, která motivovala odvolání prohibiční politiky. Jak napsal John T. Flynn: **„Povstal mocný apetýt. Venkov, státy, města potřebovaly peníze – něco ke zdanění. A alkohol byl nejvýnosnějším cílem.“** Velké změny byly ve vzduchu – a nejen v Americe: dne 30. ledna 1933 v Berlíně jmenoval starý president Hindenburg říšským kancléřem Adolfa Hitlera.

Dne 4. března 1933 se silná očekávání celého národa soustředila na scénu ve Washingtonu, kde ministr spravedlnosti Charles Evans Hughes (1862-1948) zařizoval slib při příležitosti převzetí úřadu presidenta před Rooseveltovou rodinou, shromážděnými hodnostáři a velkým zástupem příznivců. Když se Hughes otázal Roosevelta, zda přísahá na to, že bude dodržovat ústavu Spojených států, pevná odpověď byla: „Budu.“ Tak začal FDR svoji dlouhou vládu, když vládl po následujících 12 let: pomocí bezstarostných klamů. Potom přešel ke svému inauguračnímu projevu.

Část C. První inaugurační řeč; Uzavření bank

Březen roku 1933 se ukázal být důležitou dobou v historii 20. století. Dne 4. března v Královci ve východním Německu (dnes Kaliningrad v Rusku), na polských hranicích, Adolf Hitler vyšponoval horečnatou kampaň. Následující den se měl konat volby do Reichstagu – poslední relativně svobodné volby v době, která nadcházela. Hitler byl v té době již jmenován kancléřem. Ale potřeboval souhlas Reichstagu, aby přenechal totální moc nacionálními socialisty ovládané vládě. Nyní, před velkým

davem v projevu, který byl přenášen rádiem, žádala své spoluobčany o vítězství. Odvolává se na Boží pomoc, Hitler slíbil Němcům, že budou moci opět zvednout své hlavy.

No, následující volební den nemohli nacionální socialisté ani s tím, že měli řízení policie ve svých rukách, získat většinu. Později v ten samý měsíc Hitler oslovil nově zvolený Reichstag. Vyobrazil bídou situaci Německa a velkou potřebu ji vyřešit ráznou akcí a žádal o „zmocňovací zákon“ od shromáždění. Většina ostatních stran sekundovala nacionálně socialistickým poslancům. Hitler se stal diktátorem Třetí říše, která podle jeho slibu měla trvat tisíc let, ale která skončila v roce 1945, stejně jako Hitlerův vlastní život.

Mezitím ve Washingtonu, D. C. viděl sobotní, mrazivý, zamračený den 4. března konání ještě jedné revoluce. Když se hordy aspirujících byrokratů sbližovali s městem, otevřená limuzína přivezla mrzutého a málomluvného končícího presidenta Herberta Hoovera a usmívajícího se, sebevědomého Franklina Roosevelta před bránu budovy Kapitolu. Dav se odhadoval na 100 tisíc lidí čekajících na nového presidenta. Šéf ministerstva spravedlnosti Charles Evans Hughes řídil presidentskou přísahu. Franklin obřadně přísahal na „zachování, ochranu a obranu ústavy Spojených států,“ čímž zahájil svoje dlouhé úřadování – které také skončí v roce 1945 – přílehlavě zlomyslná shoda.

Potom se obrátil k národu, který mu dal drtivé vítězství ve volbách. V celé Americe, v domech a podnicích a školách, v továrnách a kostelích a tak dále, byli lidé shromážděni před svými rádii. Bylo to v té době největší obecnostvo, aby slyšelo řečníka. Okouzlený národ poslouchal svého presidenta.

Rooseveltova první inaugurační řeč

Jeho první inaugurační řeč je jednou z jeho nejznámějších řečí. Její sláva se odvozuje primárně z jedné věty na začátku: „Tak, prvně ze všeho, nechte mne zdůraznit moji pevnou víru, že jediná věc, které se musíme bát, je samotný strach – bezejmenný, nerozumný, neobhajitelný teror, který paralyzuje potřebné úsilí, aby se ústup

obrátil v pokrok.“ Tato slova, vyřčená Franklinovým jasným, svrchovaně sebevědomým hlasem, přišla jakožto okamžitý balzám pro miliony trpících a úzkostných Američanů. Začal, jak jeho obdivovatelé dnes tvrdí, „dávat lidem naději“. Ale jaká přesně byla jeho analýza příčin ekonomické katastrofy? A jaké byly jeho recepty na její řešení? První řeč jeho 12-ti letého funkčního období vyžaduje bližší pohled.

Podle Roosevelta byly potíže země „primárně“ selháním těch, co jsou „vládci směny lidských statků“. Tito „směnárníci peněz bez skrupulí“ se drží „pravidel generace samozvanců“, kteří jsou slepí k tomu, že jakékoliv „společenské hodnoty jsou ušlechtilejší, než je peněžní zisk“. Roosevelt bušil do mužů, kteří se sami nechali napálit „falešným materiálním bohatstvím jakožto standardem úspěchu,“ stejně jako do vůdců, kteří toužili po veřejných funkcích, nemotivováni ničím jiným, než jen „pýchou z daného místa a osobním ziskem“. Jinými slovy u kořene tíživé národní situace byl starý démon, chamtivost.

Dnes si nikdo nemyslí, že Roosevelt měl pravdu. Chamtivost nevysvětluje nic v debaklu, kterému národ čelil. A pokud byla Rooseveltova analýza hloupá a prázdná, náprava, kterou nabízel, byla mlhavá a sama sobě si odporující. Vzkřísil svůj zvláštní zájem o nápravu „přelidněnosti v našich průmyslových centrech“ pomocí nějaké nejasné „redistribuce“ populace na venkov. To by nějak dostalo rolníky ze stavu nezaměstnanosti. Ačkoliv ve stejnou dobu, zde bylo úsilí o „zvýšení cen zemědělských produktů“. Roosevelt se odkazoval k potřebě „národního plánování a dozoru nad všemi formami dopravy a komunikací“, stejně jako nad jinými „síťovými službami“. Co mohl míti na mysli, co se týká plánování a dozorování všech forem komunikací a proč to vše bylo nutné, nebylo vysvětleno.

S excentrickými ideami pro radikální změnu byly smíšeny také podivně konzervativně znějící sentimenty. V jednom bodě FDR nepřímo reagoval na rostoucí hnutí, které je dnes prakticky zapomenuté. Historik David Beito jeho příběh [šlo o revoltu daňových poplatníků, pozn. překladatele] vyprávěl ve své důležité práci „Taxprayers in Revolt: Tax Resistance During the Great Depression“. Takovýto odpor vypukl po celé zemi. Nemohlo být v očích Roosevelta a jeho politických

soudruhů jasně nic nebezpečnějšího než revolta lidí, kteří vše měli zaplatit, a nový prezident se revoltu snažil zneškodnit. „Daně rostou“, stěžoval si a řešením bylo „drasticky“ seškrtnat výdaje všech státních institucí. Zvláště federální vláda musí dát svůj dům do pořádku ve snaze „vyrovnat výdaje s příjmy“. Tedy, žádné deficitní utrácení. Ve stejné konzervativní linii Roosevelt trval na to, že „tvrdá měna“ musí být udržena za každou cenu. To bylo uklidňující, protože to v Americe té doby znamenalo zachování zlatého standardu.

Militaristický model pro Ameriku

Ale, co se nejčastěji objevovalo v jeho řeči, bylo stálé volání po militaristickém modelu. Zde přijal Roosevelt rétoriku svého starého šéfa Woodrowa Wilsona za První světové války. Umístění lidí opět do práce musí být vyřešeno tak, „jak jsme řešili pohotovost během války“. Američané se musí „pohnout jako vycvičená a loajální armáda ochotná podrobit se dobru společné disciplíny“. Musí být inspirováni smyslem pro povinnost, který byl „dosud vyvoláván jen v časech válečných střetů“. Tato „velká armáda našich lidí“ zahájí „disciplinovaný útok“ na problémy, před kterými národ stojí.

Samozřejmě v každé armádě jsou obyčejní vojáci a jsou zde i generálové. FDR stanovil bez jakýchkoliv pochybností, kdo bude kdo: „Požádám Kongres, abychom se popasovali s krizí, o jediný zbývající nástroj – širokou výkonnou moc pro vedení války proti nouzi, která bude tak velká jako moc, která by mi dala dána tak, jako bychom čelili invazi zahraničního nepřítele.“

Ale nepodléhalo by takové masivní udělení moci prezidentovi ústavním omezením? **Roosevelt zveřejnil interpretaci základních nástrojů americké vlády, které se po do následujících 12 let držel: „Naše Ústava je tak jednoduchá a praktická, že je možné se vždy popasovat s mimořádnými problémy pomocí změn v důrazu a uspořádání bez ztráty základní formy.“ Bylo zde pojetí americké ústavy, o kterém progresivní soudci, právníci a profesori práva kázali léta – živoucí ústava, umožňující, aby byla natažená, zkroucená a překroucená k pokrytí všeho, co si moc přála uvalit na společnost. Nyní šlo o vyhlášenou, oficiální politiku federální**

vlády. A FDR rozezvučel zlověstný tón, pro ty, kdož měli uši, aby ho slyšeli. I v případě, že by mu Kongres neudělil pravomoci, které považoval za nezbytné, „nevyhnu se jasné povinnosti, která mi bude uložena“.

Nedostatek odporu

Ale pro cokoli, co se Roosevelt rozhodl udělat, zde nebylo potřeba se strachovat před jakýmkoliv odporem, ani od Demokraty ovládaného kongresu ani od občanů USA. Reportér Finis Farr (1904-1982), který slyšel inaugurační řeč jako mladý muž, se později stal jedním z velmi mála skeptických životopisců FDR. V popsání reakcí na první inaugurační řeč, popsal Farr znepokojivou charakteristiku svých spoluobčanů, jmenovitě pokornou touhu opájet se autoritou a plazit se před bičem. Tento pokorný psi aspekt našeho velkého národa je méně atraktivním a také pravděpodobně velmi zřídka zmiňovaným rysem. V roce 1933 bolest z prázdných břich a peněženek dostal lidi na kolena a Roosevelt jim dal, co chtěli slyšet.

Roosevelt se hned dal do práce, sestavil vládu a prohlédl zákony, které poslal do Kongresu, který povolal na zvláštní zasedání. O tom, že v jeho mysli panoval naprostý zmatek ohledně způsobu ukončení Velké hospodářské krize, svědčí jeho dopis poslaný Hilovi o šest dní později, v němž požadoval „moc k tomu, aby vláda provedla drastické úspory“. Při kritizování opatření chudáka Herberta Hoovera, FDR zdůraznil: „Po tři dlouhé roky byla federální vláda na cestě k bankrotu.“ Deficity, které činily dohromady 5 miliard dolarů, přispěly ke kolapsu bank a rostoucí nezaměstnanosti. Kongres se musí připojit k presidentovi a zavázat se k „okamžitým úsporám“, protože historie ukazuje, že volné vlády „ztroskotaly na skalách uvolněné fiskální politiky“. **Roosevelt požádal o autoritu stran ořezání vládních výdajů. Pokud mu bude tato moc dána, potom zde bude „rozumná vyhlídka“ k tomu, že do roka bude rozpočet vyrovnán. Zde byl opět jednou FDR spořivým hospodáře, pokud šlo o peníze lidí a kritizoval Hooverovo utrácení. Bylo to naposledy, kdy se Roosevelt v této roli objevil.**

Ale první rozhodnutí, které Roosevelt musel učinit, bylo to, jak naložit s bankovní krizí. Potácející se finanční systém – údajně pevný jako skála Gibraltar, ovládaný

velemoudrou radou Federálního rezervního systému (Fedu) – zapříčinil, že mnoho lidí se pokoušelo vybrat svoje vklady. Nicméně díky vládou schvalovanému systému bankovníctví částečných rezerv mnoho bank, včetně několika velkých, nemohlo svoje závazky splatit. Některé ze států vyhlásily „bankovní prázdniny“, které ještě přizivily strach vkladatelů. Nyní se tito shromažďovali, aby dostali své peníze do svých rukou, což vedlo k vyhlášení ještě dalších „bankovních prázdnin“.

V době kdy Roosevelt převzal úřad, byly všechny banky v zemi zavřeny. President přistoupil k vyhlášení toho, že všechny banky budou uzavřeny do 13. března. Místo aby dovolil to, aby banky, které špatně hospodařily, zkrachovaly, jim bylo dovoleno to, aby rezignovaly na své smluvní závazky. Spolu s tím, byly zastaveny exekuce na domy a farmy v mnoha státech USA. Tato opatření – které Murray N. Rothbard správně charakterizoval jako zjevné útoky na majetková práva – byla veřejností i pozdějšími historiky přijata s nadšením a byla před předkrmem pro to, co mělo následovat.

Část D. Roosevelt konfiskuje v zemi zlato; Národní administrativa pro zotavení a fašismus

Pokud přijde na otázku peněz, lidstvo učinilo svoje preference jasnými před dlouhou dobou. Po tisíciletí vzhlíželo k drahým kovům - především ke zlatu - jako ideálnímu prostředku směny. Tento standard se stal tak klíčovým v jakémkoliv přemýšlení o hodnotě tak, že pojmy jako Zlatý věk, Zlatá střední cesta, Zlaté pravidlo byly vetkány do kulturní látky civilizovaného lidstva. V moderní historii bylo zlato ceněno produktivními vrstvami společnosti, řemeslníky a nezávislými obchodníky a podnikateli, kteří mu věřili jakožto ochraně proti inflačním machinacím na stát napojených finančníků. Jak napsal ekonom Benjamin M. Anderson v knize "Economics and the Public Interest": „Zlato nepotřebovalo žádné schválení. Mohlo být kontrolováno pomocí vah a pomocí kyselin. Není potřebný žádný akt víry, aby zlato bylo používáno k platbám a není potřebné žádné donucení. **Zlato je pánem, kterého si nemusíme představovat. Požaduje, aby lidé a vlády a centrální banky byli čestnými. Požaduje, aby své sliby dodržovali na požádání nebo v době jejich splatnosti. Zlato bylo staromódní a bylo poctivé.**“

Značný hospodářský růst Ameriky - a západního světa - a rostoucí prosperita v pozdním 19. století a raném 20. století byly podpořeny mezinárodním zlatým standardem. Tak, že každá národní měna, dolar, libra, frank a tak podobně, byly definovány jakožto konkrétní množství zlata. Samozřejmě byly tu příležitostné problémy. V roce 1862 ve snaze financovat svoji válku proti jižanské nezávislosti pomocí inflace, Lincolnova administrativa odešla od zlatého standardu. Doba „greenbacků“ s neustále zmatkující hodnotou dolaru nekrytých papírových peněz, trvala do roku 1879.

Přes křik inflační lobby, zařídili jasnozřiví vůdci to, že zkušenost s greenbacky nebyla již opakována. V roce 1895 dosáhla zásoba amerického zlata nebezpečně nízké úrovně, Grover Cleveland (1837-1908), poslední uměřený americký president, nicméně dolar bránil. Ministerstvo financí pokračovalo ve vyplácení zlata na požádání a krize byla zažehnána. I během první světové války neodešly Spojené státy od zlatého standardu, když ho opustily všechny hlavní válčící státy ve snaze financovat válku pomocí inflace.

Zlato, překážka v cestě FDR

Nicméně i před Rooseveltovou inaugurací, fámy, že zvažuje opuštění tradičního standardu, zesílily run na banky a hromadění zlata. Znalí lidé spěchali s obranou zlata. V lednu 1933 byl poslán zvolenému presidentu dopis, který ho žádal nejen o snížení celních bariér, aby se oživil mezinárodní ochod, ale aby zachoval v „neomezené“ míře zlatý standard. Dopis byl podepsán množstvím „tradičních“ ekonomů, které vedl americký „rakouský ekonom“ Frank A. Fetter z Princetonské university.

Ale nový president rozuměl tomu, že starý zlatý standard byl hlavní překážkou v cestě jeho plánu. Dne 5. dubna 1933 vydal Roosevelt svolání vyhledávající vlastníctví zlatých mincí, slitků nebo certifikátů za nezákonné a za předmět trestních sankcí. Byl to první krok k demontáži monetárního systému, který sloužil národu tak dobře. Několik „reakcionářů“ protestovalo. Senátor Carter Glass (1858-1946, demokrat z Virginie) jednoduše prohlásil: „Je to pane nečestné.“. Měl

pravdu. Platforma Demokratické strany z roku 1932 se zavázala bránit zlatý standard, stejně jako sám Roosevelt v presidentské kampani. Bankovky Federálního rezervního systému (Fedu) a americké vládní dluhopisy měly na sobě uvedeno, že jsou směnitelné za zlato. Žádný z těchto slavnostních slibů pro FDR nic neznamenal.

V květnu prošel Thomasův přílepek k Zákonu o přizpůsobení zemědělství (Agricultural Adjustment Act, ve zkratce AAA), který dal presidentovi právo ke zvýšení nabídky peněz o tři miliardy dolarů v nekrytých bankovkách a ke snížení hodnoty zlatého dolaru až o polovinu. **V červnu Kongres na lopatkách poslal Rooseveltovi společnou rezoluci, kterou požadoval, zakazující soukromým dlužníkům plnit své povinnosti ve zlatě a zbavující vládu jejich vlastních odpřisáhnutých závazků.** Jednou z posledních snah o zabránění tohoto přílepku byl ještě jeden „reakcionářský“ demokrat ze státu Oklahoma Thomas P. Gore (1870-1949), který ačkoliv byl slepý, byl jedním z nejvzdělanějších mužů v americkém senátě. Když se ho FDR zeptal, co si o nové politice myslí, Gore odpověděl: **„No, je to ryzí krádež, že pane presidente.“**

Roosevel nikdy Goremu, který spáchal z bodu pohledu presidenta další přečin tím, že byl pevným „izolacionistou“ v zahraničních záležitostech, neodpustil. V roce 1936 FDR zajistil, aby byl Gore poražen v demokratických primárkách. Ale mnoho idejí starého gentlemana bylo nesené dále do 20. století jeho vnukem Gorem Vidalem (1925-2012), sžíravým kritikem „bankestrů“ a amerického světového imperialismu.

Konečně v lednu 1934 přišel zákon o zlatých rezervách (Gold Reserve Act). Všechno zlato držené bankami Federálního rezervního systému bylo zabráno americkým ministerstvem financí. Na oplátku banky obdržely něco na způsob „zlatého certifikátu.“ Ty nemohly býti vyměněny za skutečné zlato, ale fungovaly jen jako stvrzenky na ukradené zlato. Exekutivním příkazem Roosevelt snížil hodnotu zlatého dolaru – pro účely zahraničních směnných transakcí – ze 20 dolarů za unci na 35 dolarů za unci.

Výsledek konfiskace zlata za FDR byl popsán Murray N. Rothbardem v jeho „Manifestu svobody: „Před rokem 1933 zde byl důležitý limit na schopnosti Fedu provádět inflaci a expanzi nabídky peněz: Bankovky Federálního rezervního systému byly splatné ekvivalentem váhy zlata... Vláda nemohla vytvářet nové zlato dle své libosti. Ale bankovky Federálního rezervního systému mohou být vydávány dle libovůle, téměř za nulové náklady. V roce 1933 vláda Spojených států odstranila omezení dané zlatem tím, že se přesunula k neplnohodnotným penězům: učinila samotný papírový dolar měnovým standardem, s vládou jakožto monopolním dodavatelem dolarů.“

Přišel věk nekončící inflace, někdy pomalejší, někdy rychlejší. No, zlato bylo ještě používáno pro vypořádání zahraničních účtů a Spojené státy garantovaly to, že dolar mohl být směněn za zlato cizím vládám a centrálním bankám. Tento poslední zbývající příslib byl zrušen v roce 1971. V odpověď na upadající pozici amerického dolaru, kvůli pádící domácí inflaci, Richard Nixon – další arci podvodník, ačkoliv samozřejmě ne formátu Roosevelta – „uzavřel zlaté okno,“ učinil tak dolar nesměnitelným za zlato za jakýchkoliv a všech podmínek.

První Nový úděl

Mezitím se plány a programy, které vytvářely „první Nový úděl“ množily. V prvních „sto dnech“ (vlády) FDR byly přijaty rozsáhlé zákony a byly ustaveny agentury, jak bylo toto období nazváno po období dobytí Francie Napoleonem I. po jeho útěku z ostrova Elby.

V květnu, se stal návrh Zákona o přizpůsobení zemědělství (AAA) zákonem. Mezi jinými opatřeními, tento zákon ustavil omezení, co se týká používání půdy a omezení stran produkce, platby farmářům za to, aby nepěstovali nebo nesklízeli pšenici, kukuřici, prasata a tak dále a zaorávali úrodu a porazili dobytek. Cílem bylo přímo zvýšit ceny všech rolnických produktů. Absurdní ekonomická „teorie“ stojící za tímto počinem, byla ta, že ceny a mzdy by byly zvednuty tak, aby se zvýšila „kupní síla“, což mělo vést k vyvedení země z Velké hospodářské krise. Za dva roky existence AAA, před tím, než tento zákon americký Nejvyšší soud

prohlásil za neústavní, přerozdělil nějakých 700 milionů dolarů farmářům, aby tito omezili výrobu a zničili svoji úrodu, ve snaze aby se jídlo (a textilie) stali pro spotřebitele dražšími. A to v době, kdy miliony lidí měli hlad.

V červnu začal platit nejambicióznější program „Sto dní“. Šlo o Národní administrativu pro zotavení (National Industrial Recovery Act, ve zkratce NIRA). Jeho cílem nebylo nic menšího než totální kontrola nad americkým průmyslem, opět ve snaze zvýšit ceny a mzdy, a tak „kupní sílu“. Po léta velký byznys hledal způsoby jak omezit konkurenci a kartelizovat svoje odvětví s pomocí vlády. Vysoká cla byla hlavní součástí tohoto jejich programu. Jejich hlavním výsledkem v této oblasti byl celní sazebník Smoota-Hawleyho z roku 1930, protlačený koalici velkého byznysu se skupinami farmářů a odbory a podepsaný presidentem H. Hooverem. Sazebník vyhlásil nejvyšší cla v amerických dějinách. Jeho dopad na mezinárodní obchod již poškozený Velkou hospodářskou krizí, byl devastující.

Osoba Benita Mussoliniho (1883-1945), italského diktátora a zakladatele fašismu, přitahovala podivnou pozornost. Dnes je téměř nemožné po více než půl století po jeho smrti, zjistit vliv jaký měl Mussolini na mnoho svých současníků ve 20. a 30. letech 20. století. Dnes je nahlížen částečně jako klaun a částečně jako neblahý méně významný spolupracovník Adolfa Hitlera (1889-1945). Ale před tím, než se zabýval dobytím Etiopie a vážně si zadal s nacionálně socialistickým Německem, byl Mussolini široce obdivován mnoha podnikateli, intelektuály a politiky (zvláště Churchill ho vřele oceňoval). Do roku 1933 institucionalizoval „Třetí cestu“ mezi svobodným podnikáním a komunismem, systém nazvaný „korporativistický stát.“ Tvrdil, že nahradil bezuzdnou a destruktivní konkurenci, spoluprací a „organizací“. Celá italská ekonomika byla rozdělena do „korporací“ pro ocel, textil, chemikálie a tak dále; každé korporaci vládla rada představující kapitál, práci a vládu, která měla konečnou zodpovědnost. Rady plánovaly, regulovaly a monitorovaly každý aspekt operací daných odvětví. Pro tuto ideu korporativistického státu byl Mussolini oslavován jako vizionářský vůdce od mnoha lidí, kteří se z různých důvodů báli konkurenčního kapitalismu.

Příchod hospodářského fašismu do USA

Pod NRA (Národní administrativa pro zotavení, v podstatě vykonavatel NIRA) měl president moc ustavit „kódy férové konkurence“ pro každé odvětví v zemi. Kódy za krátkou dobu pokryly 95 % průmyslových pracovníků v zemi. Armádní generál ve výslužbě Hugh S. Johnson (1882-1942) tomuto šéfoval. Modrý orel, který se stal symbolem NRA, a který byl vystaven každou „spolupracující“ firmou a organizací, byl vynálezem Bernarda Barucha (1870-1965), šéfa Válečné průmyslové rady za první světové války a bývalého kolegy v byznysu Johnsona. Filosofie úřadování generála Johnsona je ilustrována jeho upřímným povzdechem: „Může mít všemocný Bůh slitování s někým, kdo se pokouší tohoto ptáka zmást!“ NRA získala srdečnou podporu velkého byznysu. **Americká obchodní komora tvrdila: „Svoboda jednání, které může být obhájena v relativně jednoduchém životě minulého století, nemůže být dnes tolerována. Necháme za sebou periodu extrémního individualismu.“**

Ale konečně, proč by nemělo již zavedené podnikání nadšeně souhlasit s plánem, který mu umožňuje omezovat produkci, ustavit pevné ceny a potlačit konkurenci ze strany „bojovných“ konkurentů, zatímco se samo zabalí do pláště superpatriotismu? Vůdci odborů rychle uviděli potencionální přínosy pro své vlastní monopolizační cíle. Propagovali, aby do programu bylo přidáno kolektivní vyjednávání, minimální mzdy a 30 hodinový pracovní týden. Ne náhodou zde byl velký vzestup v nezaměstnanosti na Jihu, zvláště mezi černochoy. Jeden ekonom odhadoval, že dodatečných 500 tisíc černošských pracujících se kvůli minimální mzdě stalo nezaměstnaných.

Ale stovky odvětvových „kódů“, tisíce nových byrokratů a smršť zmatených a navzájem konfliktním regulací nemohla lidem zabránit v tom, aby se účastnili svobodné směny, kdykoliv se mohli vyhnout pařátům „onoho ptáka“. Do roka komise jmenovaná Rooseveltem, aby prověřila tuto záležitost, označila NRA za utlačovatelský podvod. V roce 1935 americký Nejvyšší soud prohlásil NIRA za neústavní, jakožto (neoprávněné) vzdání se legislativní moci Kongresu ve prospěch presidenta a agentura NRA přestala existovat. Byl to nejkolosalnější z

Rooseveltových selhávajících pokusů vyléčit Velkou hospodářskou krizi. Ale přesto se Nový úděl valil dále.

Část E. Přetváření Ameriky a komunistický ideál

Bylo by chybou si myslet, že Nový úděl znamenal totální rozchod s minulými trendy v americké historii. Od počátku jsme tu již měli hamiltoniánský element, etatistický a centralizační, ve válce s naším jeffersoniánským dědictvím individualismu a decentralizované vlády [A]. **Tvrzení, že Franklin D. Roosevelt odhodil v zásadě laissez-faire systém je neudržitelné.** Člověk se může odvolat, vzít si na pomoc bezpočet intervencí, federální daň z příjmu a Federální rezervní systém (Fed), obé zavedeno za Woodrowa Wilsona, stejně jako Wilsonův válečný socialismus, který nikdy nebyl zcela po 1. světové válce vymýcen. Herbert Hoover se během svého dlouhého post presidentského období chlubil tím, že jeho administrativa rozhodně odmítala laissez-faire. Byl posledním prezidentem, který považoval tento skvělý úspěch za hodný zmínky.

Ale změny provedené FDR, které začaly s jeho „Sto dny“, byly takového rozsahu a zanechaly taková trvalá residua, že představují masivní skok, co se týká etatismu v americké historii. Zlomovou hranou revoluce byly hordy stoupců Nového údělu, které obsadili staré i nové místa v byrokracii. Jak arci pro establishmentový historik Arthur Schlesinger mladší (1917-2007) napsal: „Přinesli si sebou bdělost, vzrušení, apetit po moci, instinkt pro krizi a zasvěcení se veřejné službě, což se stalo ve třicátých letech esencí Washingtonu.“ Žádná skupina nebyla naplněna více vzrušením anebo neměla větší chuť po moci než klíčový stoupec Nového údělu, z Mozkového trustu (Brain Trustu). Vliv těchto dřívějších profesorů, prvně shromážděných Raymondem Moleyem pro volební kampaň roku 1932, mohl být poznán ve většině nové legislativy a v jejím celkovém kolektivistickém tahu na branku.

Rexford Tugwell a přetváření Ameriky

Nejvýznamnějším z lidí v Mozkovém trustu a muž často považovaný za vrchního ideologa „prvního Nového údělu“ (zhruba roky 1933-1934) byl **Rexford Guy Tugwell** (1891-1979). Tugwell byl následovníkem školy známé jako Institucionální škola ekonomie, která byla založena excentrickým ekonomickým autorem Thorsteinem Veblenem (1857-1929). Jeho oficiálním pracovním místem bylo místo zástupce ministra zemědělství, tj. byl druhý v řízení po Henry A. Wallacovi (1888-1965), ale jeho vliv a budování impéria sahaly daleko za toto místo. Ve vícero než jedné věci je Tugwell reminiscencí Ellswortha Toohey z velkého románu Ayn Randové „Zdroj“ (<https://vufind.mzk.cz/Record/mzk.MZK01-001914262?sid=7331526>).

Tugwell byl dalším z progresivních myslitelů, který se zamiloval do experimentu s válečným socialismem za Wilsona, zvláště do Průmyslové rady (War Industries Board; zkráceně WIB) Bernarda Barucha. První světová válka, chrlil Tugwell, byla „utopií průmyslového inženýra“. Lamentoval nad příměřím, které zabránilo WIB v tom, aby započala s „velkým experimentem“ v řízení výroby a spotřeby. Když byl na akademii, byl Tugwell nadšený při sledování země, kde takové „velké experimenty“ byly v chodu. V roce 1927 cestoval do Sovětského svazu. Jisté aspekty diktátorského politického systému shledal býti povážlivými, ale mocné změny ve společnosti a ekonomice ho okouzly.

Pomocí vědeckého ekonomického plánování byli Sověti schopni „provádět své průmyslové operace s kompletně promyšleným programem“. „Budoucnost“, oznamoval „se stává viditelnou v Rusku.“ Jak nadešla Velká hospodářská krise, termíny jako „plánovaná ekonomika“ a „národní plánování“ se staly hesly dne. Byly šířeny předem intelektuály a popularizovány nejlépe se prodávajícími spisovateli jako George Soule a Stuart Chase, kteří chválili sovětský Gosplan (centrální plánování), ptali se zkroušeně: „Proč mají mít Rusové všechnu radost z reformování světa?“ Vlajková loď progresivismu časopis „The New Republic“ učinil z této nemožné fráze trvalý refrén. (Jen ze zvědavosti: kdy měl The New Republic v něčem pravdu?). Nyní s FDR u kormidla, horliví obhájci mlhavého kréda získali reálnou moc ve Washingtonu.

Tugwell nemohl být tak efektivní jak byl, kdyby byl jen suchopárným ekonomem. Místo toho byl opravdovým věřícím, naplněným mesiášským smyslem pro svoji misi. To kdysi vyjádřil ve své básni nazvané „Snílek“, kterou napsal jakožto mladík:

Jsem silný.

Jsem velký a dobře stavěný.

Mám dost zápachu této země.

Mám dost majetných carů.

Sním svůj velký sen o jejich likvidaci.

Shromáždil jsem své nástroje a své grafy.

Mé plány jsou hotové a praktické.

Vyhrnu si rukávy – přetvořím Ameriku.

Amerika – se svými desítkami milionů obyvatel – musela býti přetvořena, protože její tržní ekonomika byla zcela zastaralá, mířící na smetiště dějin: „Tradiční pobídky, naděje na vydělání peněz a strach z finanční ztráty budou oslabovat a bude třeba, aby postupně přerostly v jistý druh loajality a zápalu pro státní službu.“ Odrážeje socialistickou kritiku raného 19. století, Tugwell pohrdal svobodným trhem jako anarchickým, nekoordinovaným zmatkem beznadějně konfliktních cílů a účelů. Měla býti nahrazena národním plánováním anebo technokracií, dalším šiboletem té doby, což implikovalo vládu technokratických expertů, jako byl on sám.

V budoucnosti pro příklad, „Nová odvětví jednoduše nenastanou, jako se to stalo v případě automobilového průmyslu; budou muset být předvídaný, musí býti obhájeny předtím, než budou moci být zřízeny“ – tak, inovace pomocí byrokratického komitétu nám na mysl přivádí další dílo Ayn Randové „Anthem“. Podle Tugwella byla ústavní struktura archaická stejně jako ta ekonomická. Musela by být opravena a „mnoho svatých precedentů“ by se muselo poroučet, prohlásil. Zlověstně přidal, že to obnáší „volání po větší a znárodněné policejní moci kvůli vynucení“ [C]. Zde se dostáváme do oblasti Randové románu „Atlasova vzpoura“ (<https://vufind.mzk.cz/Record/mzk.MZK01-001439834?sid=7331502>).

Komunismus a Nový úděl

Nyní každý, kdož naráží na mnohostranný dopad komunismu na Ameriku 20. století, musí čelit strašlivému obvinění z „mccarthismu“. Ten se stal zneužívaným termínem v politickém lexikonu, který je srovnatelný jen s „fašismem“ a „nacismem“. Dobře slouží levicové liberální agendě, která využívá toho, že většina toho, co se skutečně stalo v minulosti, propadne do orwellovské paměťové díry. Ale je nemožné porozumět Novému údělu a později válečnému spojení FDR s Josefem Stalinem, pokud se nepodíváme na to, co může být nazváno trochou akademického mccarthismu.

Byl FDR komunistou? Samozřejmě nebyl a ani nikdo z jeho kamarádíčků z velkého byznysu, jako byly Bernard Baruch a Jesse Jones (1874-1956), šéf Finančního sdružení pro rekonstrukci (Reconstruction Finance Corporation, zkráceně RFC), která rozdělovala vládní miliardy některým z největších firem v zemi. A ačkoliv, jak později uvidíme, Franklinova administrativa se postupně stala prolezá komunisty, jejich souputníky a sovětskými vlivovými agenty, bylo by směšné si myslet, že každý člen jeho kabinetu byl rudý.

Navíc FDR a jeho spolupracovníci pohrdali malou a hlučnou Komunistickou stranou Spojených států (Communist Party of the United States, čili CPSUA). A to pro jednu věc: CPUSA tvrdě napadala Roosevelta a všechny jeho činy. Čas spolupráce spojených nebo lidových, frontových rudých se všemi „progresivními“ silami proti pravici ležel v budoucnosti vzdálené několik let.

No, i obhájce FDR Schlesinger připouští, že někteří stoupenci Nového údělu cítili pouto sympatie s komunismem, vágní, ale skutečné pouto. Komunisté byli nakonec outsiders; údajně pracovali ve prospěch obyčejného člověka; v hamižných byznysmenech komunisté a stoupenci Nového údělu sdíleli nepřítel. Co Schlesinger opomenul zmínit, je silná, trvalá atraktivita jakou měl model Sovětského svazu na mysli stoupců Nového údělu ve vládě i mimo ni.

Mezi Tugwellovými mentory byla ikona progresivismu John Dewey (1859-1952), známý pedagog, společenský filosof a nesnesitelný žvanil. V roce 1928 v sérii článků v „The New Republic“, Dewey vychválil sovětský režim až do nebe. Ten představoval „uvolnění odvahy, energie a sebevědomí v životě“, „osvobození lidu k vědomí sebe sama jakožto určující moci v utváření jejich konečného osudu“, „uvolnění lidské síly v takovém bezprecedentním měřítku, že jde o nevyčísitelný význam nejen pro tuto zemi, ale pro celý svět“. Dewey se přiznal, že se mu nedostávají slova, aby vyjádřil neomezený obdiv k sovětskému vzdělání a k jeho demokratizaci umění. V Sovětském Rusku zkoušeli „vědeckou regulaci společenského růstu“.

Harry Hopkins (1890-1946), který se brzy stal Franklinovým nejbližším poradcem, také podlehl kouzlu vášnivých obhájců Sovětského svazu. John A. Kingsbury, jedna z vůdčích osobností země na poli sociální práce, byl pro Hopkinse něco jako otec. Poskytl Hopkinsovi první pracovní místo jako sociální pracovník a jejich blízké přátelství pokračovalo; nějaký ten rok později Hopkins učinil Kingsburyho svým asistentem v Administrativě projektů veřejných prací (Works Progress Administration, čili WPA), které šéfoval. Kingsbury byl dalším progresivistou, který byl oslněn tím, co viděl v sovětském Rusku v roce 1932 a stal se apoštolem v rozšiřování dobrých zpráv.

I Hopkinsův osobní psychiatr Frankwood E. Williams, kterého začal navštěvovat v čase svých manželských problémů ve svém prvním manželství, byl oddaný novému řádu, který viděl v Sovětském svazu. Cesta v roce 1932 přesvědčila Williamse (významného národního psychiatra, editora „The Journal of Mental Hygiene“), že komunisté vytváří společnost, která je bez duševních nemocí zaviněných „atmosférou soutěžení a rivalry, která znehodnocuje vše od začátku do konce v každém kroku“ v Americe. Zajímavé, tento psychiatr byl také poprvé v životě přemožen náboženským zážitkem. To se stalo, když se nacpal do moskevské tramvaje, kde pocítil „na moment, že jsme byli jedno tělo“, on a dojíždějící Moskvané, jak později vysvětlil.

Reálný Sovětský svaz

To jsou jen malé příklady nekonečného množství roztleskávačů fandících Sovětskému svazu během těchto let. Ve vládě a mezi tvůrci názorů v celé americké kultuře. No, nebylo těžké odhalit pravdu o Sovětském svazu [B] pro někoho, kdo se nenechal odradit neustálou propagandou a pronikl za pečlivě aranžované zájezdy, kde agenti tajné policie sloužili jakožto průvodci. Lenin zřídil první totalitní stát a jeho represivní politiky byly Stalinem zintenzivněny. Do roku 1932 byl standard života průměrného sovětského pracujícího nižší než standard nezaměstnaného v západních zemích. Desítky tisíc lidí bylo zastřeleno jakožto odpůrci a „spekulanti“, tj. protože se zúčastnili směny. Tábory Gulag se rychle zaplnili miliony, které byly odsouzeny k hladu a smrti. A potom přišel hladomor Velkého teroru z let 1932 – 1933.

V tomto zapomenutém holokaustu nějakých pět nebo šest milionů lidí zemřelo na strádání a nemoci z podvýživy, většinou na Ukrajině, ale také na severním Kavkazu a v jiných regionech. Z vesnic se rozšířil na velkou oblast, rudí funkcionáři nervosně informovali Moskvu, že podmínky byli tak špatné, že se běžným stal kanibalismus. Dopisovatel novin „New York Times“ Walter Duranty neochvějně popíral v tisku, že by nějaký hladomor existoval, ačkoliv ho v soukromí připustil. Pro své reportáže ze Sovětského svazu získal Duranty Pulitzerovu cenu, na niž jsou Timesy pyšné dodnes.

Ale novinky o katastrofě se po světě začaly vynořovat, v „New York Herald Tribune“ a v „Chicago Daily News“ a jinde. Malcolm Muggeridge je odhalil v britském tisku. Na základě informací z pařížského tisku americký velvyslanec ve Francii informoval ministerstvo zahraničí o tom, že Sovětský svaz „trápil krutý, bezprecedentní hladomor“. Kongresman Hamilton Fish, mladší z New Yorku – později, protože byl stoupencem ne-intervencionistického postoje, jedna z Franklinových osobních záští – představil v Kongresu resoluci, která brala na vědomí krvavé utrpení milionů rolníků v Rusku, ale byla zamítnuta ve výboru. To je pozadí Rooseveltova rozhodnutí rozejít se s linií položenou čtyřmi presidenty od roku 1917 a udělit oficiální uznání komunistickému režimu jako legitimní vládě Sovětského svazu.

Část F: Uznání Sovětského svazu; náklonost k diktaturám; Civilní sbor na ochranu přírody

Když Franklin Roosevelt v listopadu 1933 oficiálně uznal Sovětský svaz, „neúmyslně“ se tak samozřejmě vrátil k tradicím americké zahraniční politiky. Od raných časů republiky, během 19. století do 20. století – v tomto období, tj. v období doktríny o neutralitě a neintervenci – se americká vláda nezabývala sama morálkou anebo častěji panující nemorálností zahraničních států. To, že nějaký režim ovládal danou zemi, bylo dostatečným základem k tomu, aby byl de facto vládou dané země.

Woodrow Wilson tuto tradici v roce 1913 porušil, když odmítl uznat mexickou vládu Victoriana Huerta (1850-1916) a opět o několik let později v případě Kostariky. Dnes by „morální standardy“ tak, jak jim rozumí Washington, D. C. – nový, samozvaný Vatikán mezinárodní morálky – určovaly, s kterými zahraničními vládami se Spojené státy rozhodnou jednat a se kterými ne.

Když se bolševici dostali k moci v Rusku, Wilson na to aplikoval toto jím vymyšlené kritérium a odmítl je uznat. Henry L. Stimson (1867-1950), Hooverův ministr zahraniční, aplikoval stejnou doktrínu, když okupovali Japonci Mandžusko v severní Číně a ustavili zde loutkovou vládu, kterou nazývali Mandžukuo. Byla to metoda jak signalizovat nesouhlas s japonskou expanzí, ačkoliv zde nebyly žádné pochybnosti stran toho, že Japonci brzy získají nad tímto územím skutečnou kontrolu, která před tím více nebo méně přecházela z ruky do ruky mezi soupeřícími (čínskými) warlordy.

V pozdějších letech Roosevelt přijme Stimsonovu doktrínu neuznávání a dokonce učiní Stimsona svým ministrem války. Ale v roce 1933 byla všechna morální kritéria hozena přes palubu. Spojené státy, poslední z váhajících velmocí, to vzdaly a Roosevelt začal vyjednávat, aby uvítal modelový stát-zabijáka 20. století do komunity národů.

Uznání Sovětského svazu

Sovětskému vyjednávači ministru zahraniční Maximu M. Litvinovi (1876-1951) FDR představil své dva hlavní zájmy. Jeden měl co dělat s aktivitami Kominterny. Tato celosvětová organizace je často ignorována nebo přehlížena, co se týká meziválečné doby, ale ve skutečnosti je to tak, že historii od roku 1918 do doby Druhé světové války nemůžeme porozumět bez znalosti účelu a metod Kominterny.

S tím jak získal v Rusku moc, se Lenin hned obrátil ke svému skutečnému cíli, světové revoluci. Pozval členy všech starých socialistických stran, aby se připojili k nové skupině, Komunistické internacionále nebo Kominterně. Mnoho z nich tak učinilo a byly vytvořeny nové strany – Komunistická strana Francie (PCF), Komunistická strana Číny (KS Číny), Komunistická strana Spojených států (CPUSA), a tak dále, všechny pod kontrolou mateřské strany v Moskvě (KSR(b)).

Otevřeně vyhlášeným cílem Kominterny bylo svržení všech „kapitalistických“ vlád a ustavení celosvětového státu pod patronátem Rudých. Pokrytectví nebylo jedním z Leninových hříchů: zakládající dokumenty Kominterny přímo vyhláší to, že členové stran a hnutí měli používat jakékoliv prostředky, ať legální anebo nelegální, mírové anebo násilné, které mohly být vhodné pro jejich situaci v daný čas. To byl velký strašák, kterému čelily nekomunistické národy v desetiletích před Druhou světovou válkou: moc pokrývající jednu šestinu zemského povrchu měla pod svým velením světové hnutí, které bojovalo za uchvácení kontroly nad organizovanou prací všude, podněcovalo revoluci v koloniích, soupeřilo o oddanost západní inteligence a usazovalo své špiony kdekoliv – vše s cílem přinést blaho bolševismu všem lidem na světě.

První ze zájmů FDR bylo požádat Litvinova o to, aby Kominterna přerušila podvratnou činnost ve Spojených státech. S tím sovětský ministr ochotně souhlasil. Když si ani ne o dva roky později Washington stěžoval, že Sovětský svaz nedostal této dohody, Litvinov, v pravém leninském postoji, popíral, že by někdy takový závazek byl učiněn. Druhý hlavní bod, který byl nadhozen při vyjednávání, zahrnoval svobodu vyznání v Sovětském svazu. Jako politik se Roosevelt obával nepřátelství

katolíků vůči rudému režimu, nepřátelství založenému na zavraždění tisícovek kněží, hromadné destrukci kostelů a přetrvávající křížové výpravě za vykořenění veškeré náboženské víry.

Při diskusi o této záležitosti FDR způsobil ministru zahraniční jemné rozpaky. Nadhodil Litvinovi jeho rodiče, o kterých Franklin předpokládal, že byli zbožní, dbalí Židé. Museli malého Maxima učit odříkávat židovské modlitby a Litvinov v hloubi duše nemohl být ateistou, za kterého se jako dobrý komunista vydával. Náboženství bylo pro Američany velmi důležité a mnoho lidí by oponovalo uznání režimu, pokud by tento nepozastavil perzekuci. „To je vše, co žádám Maxi – aby Rusko uznalo svobodu náboženství.“ To byl Franklin ve vší své přítroublosti.

Nakonec Roosevelt nechal Litvinova uznat, že Američané budou míti v Sovětském svazu náboženskou svobodu, kterou ovšem nikdo nikdy nezpochybňoval a vydával to za hlavní komunistický ústupek. FDR opět v zápase o veřejné mínění vyhrál. Když se američtí Ukrajinci pokoušeli držet protesty v New Yorku a Chicagu, byly tyto překaženy komunisty najatými gorilami. Rooseveltovo podivné upřednostňování stalinistického režimu pokračovalo až do konce jeho života. Rozsáhlá dokumentace, která se nashromáždila v rukou ministerstva zahraničí o skutečných událostech v Sovětském svazu, nebyla nikdy zveřejněna, ačkoliv to mohlo ovlivnit rozsáhlou debatu, která o tom probíhala ve Spojených státech a po světě o relativních výhodách komunismu a kapitalismu.

Rooseveltovo ministerstvo zahraničí nikdy nevydalo ani stížnost proti sovětským zločinům, ani proti hladomoru, ani proti systému gulagů, ani proti čistkám, ani proti nikdy nekončícím popravám včetně masakru zajatých polských důstojníků v Katyni. No, před vstupem Spojených států do války ministr zahraničí Cordell Hull (1871-1955) často povolával německého vyslance na kobereček kvůli nacionálně socialistické perzekuci Židů. **Groteskní dvojitý standard v posuzování krutostí komunismu a nacionálního socialismu, na který stále upozorňoval novinář Joseph Sobran (1946-2010), a který pokračuje do dnešních dnů, má původ u administrativy Franklina Roosevelta.**

Kolektivistická vlna

Existovala zde podivná podobnost mezi Rooseveltovým Novým údělem a evropskými diktaturami občas se vztahující i k fašismu a nacionálnímu socialismu. V dřívějších letech FDR odkazoval na Benita Mussoliniho jako na „obdivuhodného italského gentlemana“, uváděl jeho vyslanec v Římě, „Velmi se zajímám a jsem hluboce ohromen tím co dokázal“ (ačkoliv Franklinovo oceňování zakladatele fašismu zdaleka nedosahovala Winstonova Churchilla, který v té době duceho bezmezně obdivoval).

Mussolini byl na oplátku polichocen tím, co viděl, když Nový úděl napodoboval jeho vlastní korporativistický stát, co se týká NRA a jeho jiných raných opatření. Když Roosevelt „torpédoval“ Londýnskou ekonomickou konferenci v červnu 1933, president německé říšské banky Hjalmar Schacht (1877-1970) domýšlivě řekl nacionálně socialistickým novinám „Völkischer Beobachter“, že americký vůdce přijal ekonomickou filosofii Hitlera a Mussoliniho. I Hitler měl ze začátku vřelá slova k Rooseveltovu „dynamickému“ vůdcovství, tvrdíce, že „Měl jsem vždy sympatie pro presidenta Roosevelta, protože pochoduje přímo za svým cílem přes Kongres, přes lobbistické skupiny, přes tvrdohlavou byrokracii.“

Co spojovalo Nový úděl s režimy v Itálii a Německu, stejně jako se Sovětským svazem, byl jejich společný vztah k vlně kolektivismu, která se hnala světem. V eseji vydané roku 1933 John Maynard Keynes (1883-1946) tento trend pozoroval a vyjádřil svoje sympatie k „různým politicko-ekonomickým experimentům,“ které probíhaly v evropských diktaturách, stejně jako ve Spojených státech. Všechny tyto, radoval se, se obrátily zády k starému, diskreditovanému laissez-faire a chopily se národního plánování v té či oné formě.

Je samozřejmé, že Nový úděl byl mnohem mírnější formou kolektivistické náказы. (Ani italský fašismus se ani zdaleka nevyrovnal brutalitě a útlaku nacistického Německa a komunistického Sovětského svazu.) Je to otázka určitých podobností. Všechny tyto systémy naklonily rovnováhu ostře směrem ke státu a pryč od společnosti. Ve všech z nich získala vláda moc na úkor lidu, s vůdci usilujícími nastolit

filosofii života, která podřizuje jednotlivce potřebám komunity – definované jako stát. Vnitřní příbuznost Nového údělu s evropskými diktaturami je dobře ilustrovaná (následujícím) programem, který byl Rooseveltovým favoritem.

Civilní sbor na ochranu přírody (CCC)

Jedno z prvních opatření schválené během prvních sto dnů Rooseveltovy vlády byl zákon ustavující Civilní sbor na ochranu přírody (Civilian Conservation Corps; zkráceně CCC). Mladí muži byli najmutí jako amatérské lesní hlídky, k odvodňování bažin a tak podobně, na projekty, které vylepšují krajinu. Najmutí lidé dostali bydlení a stravu, oblečení a jeden dolar denně. Více než dva a půl milionu mužů prošlo těmito tábory Civilního sboru na ochranu přírody, do té doby než byl program v roce 1942 zrušen, když byli muži potřební u odvodů.

V roce 1973 publikoval John A. Garraty (1920-2007) důležitý článek o CCC v „American Historical Review“ The New Deal, National Socialism and the Great Depression“, svazek 78 (říjen 1973). Garraty byl profesorem americké historie na Kolumbijské universitě a později šéfredaktorem „American National Biography“, byl zasloužilým historikem a oporou obce historiků. Ani při nejlepší vůli ho nelze považovat za člena ubohé skupiny Rooseveltových odpůrců.

No, zatímco byl nadšeným obdivovatelem Roosevelta, Garraty byl nucen si povšimnout podobností mezi CCC a ve stejné době probíhajícími programy, které zavedli nacionální socialisté pro mladé Němce. Obojí bylo v základu navrženo tak, aby drželo mladé muže mimo pracovní trh. Roosevelt popsal pracovní tábory jako prostředek pro to jak dostat mladé „z městských ulic,“ Hitler jako způsob dostat je z dosahu „zkažené bezmocnosti ulic.“ V obou zemích se hodně mluvilo o pozitivních sociálních výsledcích, které přineslo setkání tisíců mladých lidí z různých společenských vrstev v táborech... Navíc v obou případech byli mladí lidé vedeni v polovičním militaristickém duchu s vedlejším cílem vylepšování fyzické kondice potencionálních vojáků a motivování oddanosti veřejnosti k národní službě v případě nouze.

Garraty udělal seznam dalších podobností mezi Novým údělem a nacionálním socialismem. Podobně jako Roosevelt, Hitler byl sám hrdý na to, že je „pragmatik“, co se týká ekonomických záležitostí, pokoušeje se o jeden všelék za druhým. Díky množství nových agend a hory nových regulací, jak v Německu a Americe, vlastníci a manažeři zjistili, že jejich svoboda dělat rozhodnutí je výrazně omezena.

Nacionální socialisté podněcovali mobilitu pracující vrstvy pomocí odborné přípravy, demokratizace táborů mladých a myriád organizací pro mladé. Obvykle dávali přednost pracujícím proti zaměstnavatelům v pracovních sporech a další paralelou k Novému údělu byla jejich podpora vyšších cen u zemědělských produktů. Oba Roosevelt a Hitler měli „sklon idealizovat vesnický život a ctnosti zemědělského živobytí“ a snili o přesídlení městské populace na venkov, což se však ukázalo jako zklamání. Charakteristickým pro kolektivistická hnutí té doby byly stále častější „ohromné propagandistické kampaně“ ve Spojených státech, Německu a Itálii (samozřejmě podobně také v Sovětském svazu), které měly vzbudit nadšení pro vládní programy.

Není potom žádným překvapením, když profesor Garraty píše, že „během prvních let Nového údělu německý tisk ho [Roosevelta] a Nový úděl oceňoval do nebes... Rané politiky Nového údělu se zdály nacionálním socialistům v zásadě jako jejich vlastní politiky a role Roosevelta se nejevila býti moc rozdílná od role fýrera.“ Amerika za FDR nenásledovala samozřejmě Německo a Sovětský svaz na osudné cestě k hořkému konci. Hlavní důvod pro to leží, jak nedávno napsali Seymour Martin Lipset a Aaron L. Friedberg, v naší hluboce zakořeněné individualistické a anti-etatistické tradici, datující se nazpět do koloniálních a revolučních časů, a která se nikdy nevyčerpala. Franklin Roosevelt se snažil, jak mohl, ale americký systém mohl změnit jen do určité míry.

Poznámky překladatele:

[A] Alexander Hamilton (1755 nebo 1757-1804) byl americkým politikem, ministrem financí a jedním z Otců zakladatelů USA. Představoval centralizační snahy v USA.

Hamiltonovým odpůrcem byl Thomas Jefferson (1743-1826), americký politik a president, stoupenec decentralizace v USA. I on byl jedním z Otců zakladatelů USA.

[B] Autor používá termín sovětské Rusko, ovšem oficiální název státu byl zkráceně Sovětský svaz. Rusko z něj tvořilo podstatnou část, avšak ani zdaleka jedinou. Proto jsem pro překlad použil termín Sovětský svaz.

[C] Autor zde má na mysli zřejmě převedení policie na federální úroveň z úrovně států a obcí.

Proč znásilňovali, loupili a plenili: přiznaná nenávist generála Shermana k nezávislosti

[Autor: Thomas DiLorenzo. Vyšlo dne 4. XII. 2014 na Lewrockwell.com]

Listopad a prosinec tohoto roku vyznačují 150. výročí [článek vyšel roku 2014, pozn. překladatele] slavného „pochodu k moři“ generála Williama Tecumseha Shermana (1820-1891) na konci Americké občanské války, která měla zabránit nezávislosti Jihu na Unii. Lincolnův kult – zvláště ve své hyperválečnické neokonzervativní verzi – bude pořádát konference, oslavy a připomínky, zatímco bude pokračovat v přepisování historie tak, aby seděla jejich etatistické předpojatosti. Jinými slovy budou se dít obvyklé věci. Ale nejde o jediné popisy, které se týkají této události. Historička Karen Stokesová publikovala knihu „South Carolina Civilians in Sherman’s Path: Stories of Courage Amid Civil War Destruction“, která obsahuje velké množství informací, které vypovídají o Shermanově motivaci při vedení totální války proti civilistům ve státě Jižní Karolína.

Stokesová začíná citací jednoho Shermanova dopisu, který napsal generálu Henrymu Halleckovi krátce před invazí do téměř bezbranné Jižní Karolíny: „Celá armáda plane nenasycenou touhou uvalit pomstu na Jižní Karolínu.“ V jiné zprávě o několik týdnů později Sherman opakuje Halleckovi, že „Celá armáda je šílená, aby byla vypuštěna do [Jižní] Karolíny.“ Jeden newyorský novinář, který byl „přifařen“ k Shermanově armádě napsal, že: „Zde nemůže býti popřeno tvrzení, že mezi jednotkami byla pociťována extrémní hořkost směrem k lidu státu Jižní Karolína.“ **Noviny „The Philadelphia Inquirer“ povzbuzovaly Shermanovu armádu ke znásilňování, loupení, vypalování a plundrování státu, nazývajíce Jižní Karolínu „prokletým semenišťem zrady.“**

Dopisem ze dne 31. ledna 1864 majorovi R. M. Sawyerovi vysvětloval Sherman důvod, proč tak moc nenávidí Jih obecně a obzvláště Jižní Karolínu. Válka, psal, „byla výsledkem falešné politické doktríny, že jacíkoliv a všichni lidé mají právo na svou vlastní vládu.“ **Ve stejném dopise Sherman odkazoval na práva amerických států,**

svobodu svědomí a tiskovou svobodu jako na „odpad“, který „klamáním přivedl obyvatele Jihu k válce.“

Shermanovi podřízení se vyjadřovali podobně. V roce 1865 major G W. Nichols vydal knihu o svých hrdinských činech během Shermanova marše, ve které popisuje obyvatele Jižní Karolíny jako „lůzu, nižší vrstvy civilizace“, jež „nejsou Američany; jsou jen pouhými obyvateli Jižní Karolíny.“ Generál Carl Schurz je citován Stokesovou, když poznamenal, že „stát Jižní Karolína, na který hledí unionističtí vojáci jako na principiálního podněcovatele“ války, „vyžaduje zvláštní potrestání“.

To vše je vypovídající, protože to odhaluje to, že ani Sherman, ani jeho podřízení, ani průměrný voják jeho armády nebyli motivováni čímkoliv, co má co dělat s otrokářstvím. Jižní Karolína trpěla více než jiné jižanské státy z rukou Shermanovy armády znásilněními, rabováním, plundrováním, vražděním a vypalováním domů, protože to bylo zde, kde začalo hnutí za secesi. NEBYLO tomu tak, proto, že by zde bylo více otroků než v jiných státech, nebo proto, že zde bylo něco jiného, co se vztahovalo k otrokářství. Bylo to kvůli tomu, že obyvatelé Jižní Karolíny více než jiní Jižané nevěřili v bezpodmínečnou poslušnost centrální moci.

Krátce po konci války někteří významní Seveřané přijížděli do Jižní Karolíny, aby se potěšili scénami destrukce (a ukradli cokoli, co mohli). Potrhlý newyorský reverend Henry Ward Beecher (1813-1887) se vypravil na takovou exkurzi a pronesl řeč pod velkou unionistickou vlajkou ve městě Charleston, kde prohlásil: „Ať žádný člověk nečte špatně význam této třepotající se vlajky! Ta říká, VLÁDA se sem vrátila. To se vyhlašuje jménem spravedlivé vlády, míru a ochrany loajality; ponížení a bolesti zrádcům. Toto je vlajka suverenity. Národ je suverén, ne státy. Při obnovení autority tato vlajka rozkazuje, neprosí... Může zde být milost [pro bývalé Konfederované], ale žádné ústupky... jedinou podmínkou podvolení je se podvolit!“

Jinými slovy, účelem války bylo jednou provždy „dokázat“ falešnou (federální) nacionalistickou teorii, že státy nebyly suverénní; státy neratifikovaly ústavu, jak se vysvětluje v článku 7; že státy vytvořila americká ústava; že státy nikdy nedelegovaly

jisté pravomoci na centrální vládu v ústavě (článek 1, oddíl 8); že centrální vláda má mítí neomezovanou „moc“ nad všemi jednotlivci a institucemi.

To bylo nacionalistická pověra o založení Spojených států, prvně vytvořená Alexandrem Hamiltonem a opakovaná následujícím generacím ze strany nacionalistických/konsolidačních/merkantilistických despotů jako byli John Marshall, Jospeh Story, Daniel Webster a Abraham Lincoln [konsolidace národa označovala upevnění moci federální vlády nad jednotlivými státy Unie, pozn. překladatele]. To je důvod, proč si Sherman a jeho armáda tak libovali v brutálnostech proti bezbranným ženám a dětem v Jižní Karolíně a v loupení a destrukci jejich majetku. A vychloubali se tím po zbytek svých životů. Mnoho z tohoto chlubení je uvedeno výčtem v knize „South Carolina Civilians in Sherman’s Path: Stories of Courage Amid Civil War Destruction“. Stokeová cituje generála Charlese Van Wycka, když psal, že „téměř každý dům na naši pochodové cestě byl zničen.“ Jeden „přifařený“ newyorský reportér jménem David P. Conyngham je citován, jak popisuje jedno jihokarolínské město po té, co ho obhlédl: „kouřící ruiny města, vysoké, černé komíny shlížející dolů jako němí hřbitovní svědci“ se „stařenkami a dětmi, bezmocnými, bez pomoci téměř bloudící uprostřed zkázy.“ **Kniha obsahuje tucty jiných zpráv očitých svědků, unionistických vojáků a jižanských civilistů o spálení celých velkoměst a měst, znásilňování, loupežích a bezohledných destrukcí soukromého vlastnictví všeho druhu, vše se odehrálo poté, co konfедераční armáda odešla. Všechno to ukázalo pro jednou a na pořád všem, obyvatelům Jižní Karolíny a jiným Američanům, ze Severu i z Jihu, že federalismus a nezávislá vláda byly „klamem,“ abychom citovali samotného generála Shermana.**

* KONEC *

Překladatel děkuje T. Macháčkovi za cenné rady k překladu.